

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Nr. 93 (7002)

• Trešdiena, 1999. gada 15. decembris

• Cena Ls 0,22

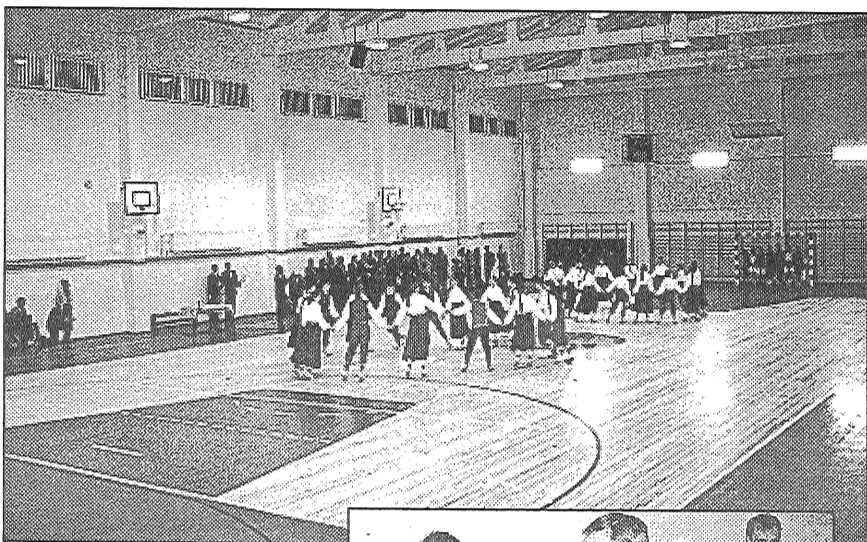
Gadsimta būve Preiļu 1. pamatskolā

10. decembrī svinīgi tika atklāta Preiļu 1. pamatskolas sporta zāle. Šis notikums pulcināja ļoti daudz ieinteresēto — vecākus, skolēnus, pilsētas skolu skolotājus, domes un rajona padomes pārstāvjus. Šai sporta zālei lemts būt par pēdējo tik liela apmēra būvi Preiļos šajā tūkstošgadē un šajā simtgadē. Pēc principa, kas lēni nāk, tas labi nāk, sporta zāle būvēta 13 gadus. Pēc izmēriem — 1062 kvadrātmetri tā ir lielākā visā rajonā un arī Latgalē. Pēdējās divas būvdarbu kārtas izmaksājušas 239 tūkstošus latu, no kuriem Preiļu pilsētas dome piešķīra 49 tūkstošus latu, bet pārējā summa ir valsts investīcija. Zāle apgādāta ar modernām sporta iekārtām.

Preiļu 1. pamatskolas sporta zāli iesvētīja Romas katoļu Preiļu draudzes dekāns Jāzeps Gugāns, simbolisko atslēgu skolai dāvināja celtnieki — SCO priekšsēdētājs Vladimirs Haritonovs, bet lentas pārgriešanā piedalījās skolas direktors Aldis Adamovičs, Preiļu Valsts ģimnāzijas direktors Jānis Eglītis, pēc kura iniciatīvas zāles būvniecība savā laikā uzsākta, un Preiļu domes priekšsēdētājs Ilmārs Meluškāns.

Pār skolu nobira īsts dāvanu lietus, pierādot, cik liela nozīme vietējās sabiedrības dzīvē ir šai skolai, kā arī parādot, kādās svarīgās vietās strādā skolas audzēkņu vecāki, vai — tās bijušie absolventi.

Akciju sabiedrība «Preiļu siers» dāvināja sporta paklājus 500 latu vērtībā, akciju sabiedrība «Latgales ceļi» — 200 latu tenisa galda iegādei, SIA «Auto Preiļi» kopīgi ar SIA «Būvteks» — trenāžieri, firma «Spektrs» — skaņu aparātūru, «Salanga Preiļi» — dāvanu karti basketbola bumbu iegādei, Izglītības un zinātnes ministrijas sporta pārvalde — 500 latu sporta zāles aprīkojumam, paš-

● **Jaunā Preiļu 1. pamatskolas sporta zāle. Šī fotogrāfija parāda tās plašumu, jo, fotografējot no vienas sienas, cilvēki pie zāles pretējās sienas ir kā mazas figūriņas.**

valdības uzņēmums «Preiļu slimnīca» — kompaktdisku atskaņotāju, Unibankas Preiļu filiāle — tenisa galdu, pa 50 latiem — uzņēmumi «Siltums» un «Atvars». Ar apsveikumiem un dāvanām bija ieradušies arī Preiļu skolu direktori, izglītības pārvaldes un rajona padomes pārstāvji.

Skolas dejotāji un dziedātāji iepriecināja ciemiņus ar savu uzstāšanos. Svinīgā atklāšana notika vakarā, bet pirms tam visu dienu jaunajā zālē notika dažādas sportiskas aktivitātes skolas skolēniem. Viņi savus spēkus izmēģināja piepūšamajā šķēršļu joslā «Lielā balva».

● **Simbolisko atslēgu no Vladimira Haritonova (pa labi) saņēma Aldis Adamovičs, aplaudē Preiļu pilsētas domes priekšsēdētājs Ilmārs Meluškāns un PVĢ direktors Jānis Eglītis.**

Pēc atklāšanas notika pirmā basketbola spēle. Zāli iespēja Dienvidaustrumlatvijas līgas spēlētāji, un par uzvarētāja godu sacentās Dagdas un Preiļu basketbolisti. Uzvarēja preiļieši, un šoreiz tas nemaz citādi nedrīkstēja būt.

L.Rancāne
J.Silicka foto

Cik mīksts būs šūpulītis Kristum? «Novadnieks» šalenieku pansionātā

Ir 2000 gadi kopš Kristus dzimšanas, bet izmaiņu pasaules iekārtojumā un cilvēku attiecībās — nekādu. Vieniem būdiņas, otriem pilis. Jūdasi žvazdzina savus grašus, un hērodi nogalē. Austrumu gudrie joprojām ir gudri, ir arī Rietumu gudrie un, dienvīdīs tāpat, bet gudrība nav darījusi pasauli labāku un laimīgāku. Vakaros austrumu pusē jau mirdz Betlēmes zvaigzne, bet ganiņiem nav vaļas pacelt acis uz debesīm un augstāk par vizuļiem veikalu skatlogos. Cilvēki šodien vispār reti paceļ acis pret debesīm, zvaigznēm. Varbūt tikai tie, kam vakara zvaigzne logā pie viņa vientuļīgās gultiņas ir vienīgā sarunu biedre.

Paulīne Veigure, dzimusi 1923. gadā. — Esmu dzimusi Turku pagastā. Māte nomira, kad man bija astoņi gadi. Palikām trīs māsas, es, Julianna un Matilde. Julianna arī nomira jauna. Tēvs atveda jaunu sievu. Dēls viņai piedzima, meita. Pamāte laba bija, labi audzināja, labu mācīja, izturējās vienādi gan pret saviem bērniem, gan pret mums. Lidz 25 gadu vecumam strādāju tēva saimniecībā, pēc tam aizgāju darbā uz Vīpes mežniecību. Tur strādāju neilgi. Pēc tam pabeidzu pavāru kursus un aizgāju uz Vīpes pamatskolu. Skolā par pavāri nostrādāju 41 gadu, beidzamos gadus par internāta auklīti.

Māsa bija slimīga, nevarēja smagu strādāt. Paņēmu dzīvot pie sevis. Pēc tam viņa paralizēja un 11 gadus bija kopjama. Tā mēs abas Vīpē dzīvojam.

Reiz es braucu ar riteni, man virsū uz-

skrēja ar mopēdu. Guvu mugurkaula skriemeļu lūzumu. Ar to sākās visas manas nelaimes. Sākumā mugura sadzija, varēju strādāt un apkopt māsu. Bet ar laiku veselība sarežģījās.

Paulīna stāsta, ka ārsti izlēmuši amputēt kājas, un jau otrā dienā bijusi paredzēta operācija.

— Nepārtraukti lūdzu Dievu, un viņš mani uzklaustīja. Mani nevis operēja, bet aizsūtīja uz slimnīcu Rīgā, un ārsti atrada iespēju izārstēt bez operācijas. Tā vēl šodien esmu ar kājām. Atbraucu pie brāļa uz Turkiem. Labs brālis, un viņa sieva arī laba. Bet man visu laiku vajadzīga medicīniskā uzraudzība, jāatrodas guļus stāvoklī, un tā es piekritu ārstiem pārcelties uz pansionātu. Te ir labi. Labas māsiņas un labas sanitāres. Pateicos Dieviņam, ka man tā viss nokārtojās. Vainīgais? Nē, es nevienu

neteicu, kas toreiz man ar mopēdu uzskrēja. Es gan viņu pazinu. Pieci bērniņi bija ģimenē, sesto gaidīja. Ko viņš man spētu palīdzēt? Pašam ar iztikšanu kā bija, tā bija. Vai tad man būtu bijis vieglāk no tā, ka viņam būtu slikti?

Nevaru sūdzēties par savu dzīvi. Kulturālā vidē nodzīvoju. Skaista skola, labi darbābiedri. Tagad direktore pa reizei vēstules atsūta, ciemos atbrauc. Redz, šeit fotogrāfiju atsūtīja, jaunā sporta zāle redzama. Nežēloju spēka un pūliņu, nepratu strādāt ar pusspēku, biju ļoti ieredzēta. Dieva žēlastību daudzreiz izjutu. Vienreiz bija tā. Gar skolu tek Nereta, liela upe. Bija tumšs un auksts laiks, tāpat kā tagad — decembris. Aizgāju pāri laipai pie saimnieka pēc piena. Kad gāju atpakaļ, laipa jau bija apledojusī, es iekritu upē. Straume nes prom, es ar pēdējiem spēkiem iekērusies laipā, kļiedzu pēc palīdzības. Rokas nejutīgā, sirds sāka pagurt. Domāju, nu viss, beigas. Māsa mana bija šuvēja, sēž istabiņā un šuj. Lodziņš uz upi. Šujmašina tarkš, un viņa neko nedzird. Nekad tā nebija gadījies, ka mašina diegu ieraut, bet te uzreiz ierauj un aplust. Māsa izdzirda manus kļiedzienus, sasauca ļaudis.

Turpinājums 4. lappusē.

Ziņas

■ 11. decembrī Preiļu rajona padomes telpās notika rajona sieviešu iniciatīvas grupu dalībnieču seminārs. 65 dalībnieces gandrīz no visiem rajona pagastiem mācījās rakstīt projektus. Nodarbības vadīja ekonomikas zinātņu doktore, Preiļu Valsts ģimnāzijas pasniedzēja Elita Jermolajeva.

Kā «Novadniekam» pastāstīja Preiļu Sieviešu kluba dalībniece un sieviešu iniciatīvas grupu organizatore Aina Kravale, mācību semināri tiks turpināti. Tajos lauku sievietes strādās ar savāktajām idejām. Nākamā gada janvāra beigās Preiļu rajonā ieradīsies projekta partneri no Vācijas, bet aprīļa beigās vai maija sākumā tiek plānota Vācijas sieviešu kustības aktīvistes Nivoneres kundzes vizīte Preiļos.

■ Preiļu rajona padome avansā iedalīja Preiļu pilsētas domei 2200 latu lielu līdzfinansējumu galvenās bibliotēkas uzturēšanai 2000. gadā. Finansējums paredzēts no rajona padomes rezerves fonda.

■ Izdarīti grozījumi Preiļu rajona padomes 1999. gada budžeta izdevumu daļā par 2296,02 latiem. Par šo summu tiek samazināta Preiļu poliklīnikas kredīta garantā daļa, bet palielināti izdevumi neparedzētiem gadījumiem.

■ SIA «BELAM — Daugavpils» nākamajā gadā veiks Preiļu rajona padomes telefoncentrālās tehnisko apkalpošanu. Daugavpils firma sagatavojusi līgumu. Preiļu rajona padomes locekļi padomes sēdē piekrita šī līguma slēgšanai.

■ 8. decembrī rajona padomē tika pieņemts lēmums par politiski represētās personas statusa piešķiršanu vēl sešiem Preiļu rajona iedzīvotājiem no Riebiņu, Rožupes, Aglonas, Preiļu, Rušonas un Stabulnieku pagasta.

L.Kirillova

Abonentu ievēribai!

Redakcija atgādina, ka pirmā izloze abonentiem, kas būs pasūtījuši «Novadnieku» visam 2000. gadam, notiks 21. decembrī.

Tiks izlozētas 100 ieejas kartes uz «Preses balli».

Izdariet savu izvēli līdz 18. decembrim!

Nacionālās ziņas

Latvija saņem ES uzaicinājumu

Eiropas Savienības Padome Helsinkos 10. decembrī nolēma uzaicināt Latviju un vēl piecas valstis uz iestāšanās sarunām. Latvijas amatpersonas par lēmumu ir gandarītas un prognozē valsts iestāšanos šajā organizācijā 2005. gadā.

Krištopans atsakās no kompensācijas

Atbildot uz izteiktajiem Ministru prezidenta Andra Šķēles pārmetumiem, ekspremjers Vilis Krištopans pagājušajā nedēļā deva rīkojumu pārskaitīt atpakaļ Valsts kancelejas budžetā kompensāciju, kas likumā paredzētā kārtībā viņam tika izmaksāta pēc Ministru prezidenta amata atstāšanas. Tāpat V. Krištopans lūdzis turpmāk pārskaitīt viņa deputāta algu Krištopana basketbola skolai un acina A. Šķēli sekot viņa piemēram, jo basketbola skolu nefinansē valsts, bet gan bērnu vecāki un sponsori, tāpēc premjera ieguldījums tai lieti noderēs.

Apšauja «Jēkabpils cukurfabrikā» notiekošo

Daļa a/s «Jēkabpils cukurfabrikā» bijušo strādnieku un akcionāru ierosinājusi sasaukt sapulci un izveidot komisiju, kas kontrolētu cukurfabrikā notiekošo procesu likumību atbilstoši kreditoru interesēm. Kā viens no pretrunīgākajiem faktiem tiek minēts, ka bijušais fabrikas ģenerāldirektors Tālvāldis Puga, kurš razotni novedis līdz maksātnespējai, no administratora puses tiek iecelts par fabrikas pārvaldnieku un saņem agrāko algu — 750 latu mēnesī.

Ceļu policija pirks modernus radarus

Nākamā gada sākumā Ceļu policija plānojsi iegādāties ASV ražotus radarus «Stalker», kuru izmantošana varētu būtiski samazināt ātruma pārkāpēju skaitu. Pirkumam tiks iztērēti 50 000 latu — viena radara cena ir 2600 ASV dolāru. Radaru iegādei tiks izmantoti nevis budžeta līdzekļi, bet gan CSDD obligātās civiltiesiskās apdrošināšanas un alkohola veikto ekspertīžu laikā iegūtā nauda. Latvijā jau tiek lietoti 89 «Stalker» radari.

Nagļa ardievas privatizācijai

Latvijas privatizācijas tēvs — Jānis Naglis pagājušnedēļ paziņoja, ka viņš nepagarinās savu darba līgumu un martā pametīs Privatizācijas aģentūru. Savukārt ekonomikas ministrs Vladimirs Makarovs paziņoja, ka J. Naglis tikai gribot, lai viņu lūdzoties, ko V. Makarovs noteikti nedarīs. Jānis Naglis domā, ka pēc viņa aiziešanas ģenerāldirektora posteni varētu ieņemt aģentūras valdes priekšsēdētāja vietnieks Viktors Sadinovs. Par galveno aiziešanas iemeslu Naglis min to, ka pēdējos divos gados PA nav izdevies privatizēt nevienu lielo uzņēmumu un viņam nav gandarījuma par privatizācijas procesu. Lūk, kā!

Vētra «Latvenergo» radījusi zaudējumus

Stiprais vējš un slapjais sniegs, kas Latvijā posījās no 29. novembra, elektrotīklos radījis 4978 bojājumus. Uz elektropārvades līnijām vējš uzgāza vairāk nekā 1000 koku, kas auga ārpus trasēm, un nolauza vairāk nekā 700 balstu. Bez elektrības uz kādu laiku Latvijā bija palikuši 32 711 iedzīvotāji. Pēc «Latvenergo» darbinieku aplēsēm, vētra radījusi 98 702 latu lielu zaudējumu.

Piešuj plaukstu

Valsts plastiskās un rekonstruktīvās mikroķirurģijas centrā «Gaiļezers» kādam Balvu iedzīvotājam piešūta kokzāģētavas iekārtā norauta plaukstu. Operācija ilga vairākas stundas. Ik gadu centrā piešū vairākas norautas, nocirstas vai nozāģētas plaukstas. Cietušais gateri strādājis bez darba līguma, tāpēc viņam nebūs iespējas izmantot sociālās garantijas.

Ziņas sagatavoja T. Elste

LĪDZ 2000. GADAM — 16 DIENAS

Laiks manī, es laikā

Imants Bušs, akciju sabiedrības «Līvānu stikls» prezidents:

1. Esmu cilvēks, kas saistīts ar tehniskām lietām, tādēļ man svarīgākais tūkstošgades notikums ir saistīts ar datora izgudrošanu. No Kristus dzimšanas līdz pat pirmajam Pasaules karam cilvēce savā attīstībā «čāpoja» uz priekšu samērā lēni. Ienākot mūsu dzīvē kompjūteram, neticami ātros tempos pasaule ir attīstījusies un pārmaiņas ir notikušas itin visās dzīves jomās.

2. Tehnoloģijas straujie attīstības tempi ir sadalījuši un nošķīruši vairākas paaudzes. Mūsu tēviem, kas pieraduši pie gadu desmitos ierastās kārtības, ir grūti saprast to dzīvi, kādā dzīvojam mēs, viņiem savulaik tādu iespēju nebija. Savukārt mēs raugāties uz saviem bērniem un priecājamies, cik ātri viņi uztver visu jauno. Zinātnes un tehnikas progress ir radījis robežas starp paaudzēm, to interesēm, iespējām. Neiespē-

jami ir salīdzināt laiku, kurā dzīvoja un strādāja mūsu vectēvi, ar tām plašajām iespējām, kādas šodien piedāvā mūsu bērniem. Manuprāt, nākošajā gadsimtā šīs paaudžu atšķirības kļūs vēl pamanāmākas.

3. Manā dzīvē nav svarīgāka notikuma kā atgriešanās savā dzimtenē — Latvijā. Šeit es esmu dzimis un viena gada vecumā mātei uz rokām devies bēgļu gaitās. Latviju mēs neaizmirsām arī dzīvojot Amerikā. Mans vectēvs daudz stāstīja par dzimteni, mācīja latviešu tautsdziesmas un pasakas. Mans mūža sapnis bija kādreiz atgriezties dzimtenē, redzēt, kāda tā ir patiesībā. Ilgus gadus es necerēju, ka tas varētu būt iespējams, bet reizē ar dzelzs priekšskara krišanu radās iespēja braukt uz Latviju. Latvijā ieradus 1992. gadā, zināju, ka gribu te palikt. Atgriešanās tēvu zemē ir pilnīgi izmainījis manu dzīvi, manas mājas tagad ir šeit.

Es jutos labi, dzīvojot šajā laikā un vietā, man ir izdevies nostabilizēt savu biznesu. «Līvānu stikla» produkcijai ir savs noieta tirgus, nesen esam iedarbinauši jaunu krāsni, no jauna radījuši darbavietas piecdesmit cilvēkiem. Bizness, kas saistīts ar ražošanu, attīstās pakāpeniski, tas nenotiek lēcienvēidīgi. Strādāt nākas daudz, taču sasniegtais mani apmierina. Vienīgais, kas sāpina, ir situācija, kādā dzīvo daudzi apkārtējie cilvēki. Dzīva vēl ir vecā padomju laiku domāšana, un tā bremzē daudzus procesus mūsu sabiedrībā. Man daudz ko no šejienes dzīvesveida ir grūti saprast un pieņemt, reizēm rodas sajūta, ka esam cilvēki no divām dažādām pasaulēm. Latvijā man pietrūkst laipnības starp cilvēkiem. Taču nākotnē skatos cerīgi, jo saskatu daudzus talantīgus un darboties gribošus cilvēkus jaunās paaudzes vidū.

G. Kraukle

Preiļu rajona padomē

Par revīziju sporta klubā «Cerība»

Preiļu rajona padomes locekļi izskatīja revīzijas komisijas 29. novembra aktu par revīziju pašvaldības uzņēmumā sporta klubā «Cerība» un nolēma aktā izteiktos priekšlikumus par sporta kluba darbību pieņemt zināšanai. Par pieļautajiem trūkumiem sporta kluba «Cerība» direktoram I. Babrim izteikta piezīme.

Lai novērstu pieļautos trūkumus, katru gadu jāstādā dokumentu apgrozības shēma, darba laika uzskaites tabeles jānoformē pilnīgi un precīzi, naudas līdzekļi jāizmanto tikai saskaņā ar ieņēmumu un izdevumu tāmi, bet iztērētie naudas līdzekļi atskaitē jāuzrāda atbilstoši izlietojumam. Sporta kluba direktoram I. Babrim uzdots izskatīt jautājumu par disciplinārsoda piemērošanu grāmatvedei S. Urcai.

Par revīziju pansionātā «Salenieki»

Izskatīts revīzijas komisijas 29. novembra akts par revīziju pansionātā «Salenieki». Rajona padome nolēma aktā izteiktos priekšlikumus pieņemt zināšanai.

Lai novērstu pieļautos trūkumus, uzdots izpildīt 1998. gada 5. augusta pārbaudes ieteikumus, ievērot Labklājības ministrijas 1998. gada 2. februāra rīkojuma nr. 30 pielikumu «Par minimālajām prasībām sociālās aprūpes iestādei pieaugušām personām». Trūkumu novēršanai pansionātā uzdots sakārtot lietvedību atbilstoši pastāvošajiem noteikumiem. Atbilstoši grāmatvedības noteikumiem jā-

strādā ar palīgsaimniecības kontiem, savlaicīgi un pareizi jākārt grāmatvedības uzskaitē. Līdz 2000. gada 30. janvārim pansionātā jālikvidē nerentabla palīgsaimniecība.

Pansionāta direktorei uzdots izlemt par galvenās grāmatvedes R. Jokstes atbilstību ieņemamajam amatam.

Par līdzekļu piešķiršanu

100 latu liels materiālais pabalsts no rajona padomes rezerves fonda piešķirts M. Utinānei sakarā ar dēla 2. grupas invalīda A. Utināna mācībām Banku augstskolas neklātienes nodaļā.

44 latus no rajona padomes rezerves fonda padomes locekļi piešķīra Latvijas diabēta asociācijas Preiļu nodaļai telpu īres apmaksai sakarā ar Pasaules diabēta asociācijas Preiļu nodaļai telpu īres apmaksai sakarā ar Pasaules diabētiķu dienai veltīto pasākumu 17. novembrī un nodaļas konta atvēršanai bankā.

Tika pieņemts lēmums piedalīties rajona mēroga Ziemassvētku labdarības akcijā. No rezerves fonda šim nolūkam tika piešķirti 100 lati.

Rajona padome izskatīja Sarkanā Krusta Preiļu rajona komitejas priekšsēdētājas V. Upenieces iesniegumu un no rajona padomes rezerves fonda piešķīra 30 latus gada pārskata pasākuma organizēšanai.

100 lati no rajona padomes rezerves fonda pēc Latvijas Bērnu fonda prezidenta A. Bērziņa lūguma piešķirti «Putnu operas» iestudējumam Latvijas Nacionālajā operā.

Daigai Lapānei dzejoļu krājuma «Meditācija smilšu pulkstenī» izdošanas iz-

devumu segšanai rajona padome no rezerves fonda piešķīra 100 latus.

Apstiprināts veselības aprūpes komisijas nolikums

Izskatīts un apstiprināts Preiļu rajona padomes veselības aprūpes komisijas nolikums. Komisija ir rajona pašvaldības izveidota institūcija, kas realizē veselības aprūpes vadīšanu, kontroli un plānošanu rajonā. Komisijas locekļu darbu apmaksā, kā arī ar nepieciešamajiem līdzekļiem apgādā rajona padome. Nolikumā noteikti arī veselības aprūpes komisijas galvenie uzdevumi. Svarīgākie no tiem — organizēt iedzīvotāju veselības aprūpi un profilaksi saskaņā ar Latvijas veselības aprūpes attīstības politiku, kontrolēt veselības aprūpes iestāžu, uzņēmumu, privātpakā, feldšeru un vecmāšu punktu un ambulancu darbību atbilstoši LR likumos un valdības lēmumos noteiktajai pašvaldību kompetencei, kā arī daudzi citi.

Rajona padomes locekļi izveidoja veselības aprūpes komisiju. Komisijas darbu vadīs Līvānu slimnīcas direktore I. Glušonoka. Tajā darbosies Līvānu poliklīnikas direktore I. Pastare-Meikališa, Preiļu slimnīcas direktors J. Anspoks, Daugavas slimokases Preiļu filiāles vadītāja V. Šmukste un Galēnu ambulances ģimenes ārste M. Krole.

Līdz 2000. gada 5. janvārim jāsaplānot komisijas darba samaksas nolikums. Jāizdara arī izmaiņas Preiļu rajona padomes nolikumā.

Turpinājums 3. lappusē.

Laikraksta «Novadnieks» redakcija gada abonentiem piedāvā: ■ 100 ieejas kartes (2 personām) redakcijas rīkotajā «PRESES BALLĒ»;

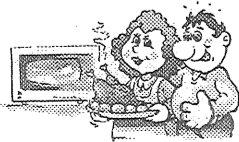
■ 10% atlaidi, abonējot laikrakstu 2001. gadam; ■ vienu bezmaksas privātsludinājumu.

Visiem laikraksta abonentiem reizi mēnesī ■ zvērinātas advokātes Liliņas Kalniņas bezmaksas juridiskās konsultācijas;

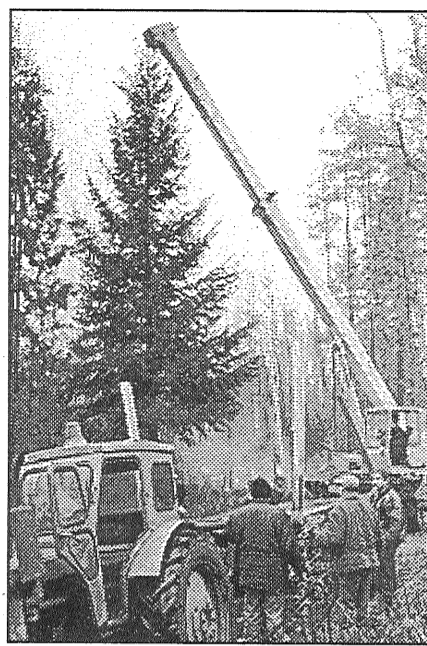
■ stila konsultantes Anitas Muzikantes bezmaksas padomi.

Gada abonentiem ■ galveno balvu — «Whirpool» mikroviļņu krāsni — piedāvā IU «Spektrs»;

■ no firmas «Būvteks» gada abonents saņems Zviedrijā ražotu santehniku; ■ privātpoliklīnika «Lāzers» dāvinās karti poliklīnikas pakalpojumiem 25 latu vērtībā; ■ SIA «Salang Preiļi» sagādās pārsteiguma balvu.

Egles ceļš mājup

Tā nav tiesa, ka katra maza eglīte uzdīgst un sapņo izaugt par lielu, varenu koku, lai plato zaru vēdām sētu visos debesu vējos sīkas sēkliņas. Patiesībā katra maza eglīte sapņo par to, lai Ziemassvētku laikā kāds cilvēks atnāktu pie viņas uz mežu un pametu sev līdzīgu uz mājām. Tur, siltu un mirdzošu uguņu apspīdētā, viņa no katras skujiņas līdz ar sveķu smaržu izdvestu laimi un prieku par to, ka kāda maza sirsniņa, viņu ieraugot, iepukstas straujāk,

ka sīki, ņipri pirkstiņi noglāsta adatīnos zariņus tik maigi, ka šķiet, tie ir zīds. Un sapņi, kādi pasakaini sapņi nāk pie visiem cilvēk bērniem tajās naktīs, kad meža smarža piepilda mājas!

Jau otro gadu kāda Gailiņu puses mežu skaistule rotā Preiļu centru. Šoreiz — jo īpaši kupla un izskatīga. Pēdējā laikā visi parādusi šo svētku prieku mērit metros, sak, pie prezidentes pils egle tomēr būs par piecdesmit centimetriem zemāka. Divaina attieksme, jo vai tad var lai-

mi mērit, teiksim, kilogramos, vai milesību dolāros. Lai gan gadās arī tā... Kādu vakaru, ejot garām spuldzēs mirgojošajai pilsētas eglei, dzirdēju, kā viens mazulis prasa mammai: nu, lūdzu, lūdzu, vai tā eglīte nevarētu te palikt arī vasarā? Jā, varētu gan. Varbūt kādreiz tā arī būs.

Kādreiz, kad mēs iemācīsimies saudzēt un lolot skaistumu. Kad zemessargiem nevajadzēs caurām naktīm nikt laukumā un sargāt egli un tās rotas no postītājiem.

Preiļu pilsētas galvenās egles mājupceļu no rušnieša Staņislava Gatīņa meža aiz Gailiņiem fiksējis «Novadnieka» fotogrāfs Jānis Silickis. Preiļu pilsētas pašvaldības uzņēmuma «Saimnieks» vīri, autoceltņa vadītājs Vjačeslavs Poplavskis, traktorists Aivars Klindžāns, meistars Valdis Leitāns, strādnieki Gunārs Kozlovskis, Andrejs Melderis un Aivars Gribusts gādāja, lai garajā ceļā ne skujiņa nenobirtu.

L.Kirillova

Precizējums

11. decembra «Novadniekā» atbildē par piena iepirkuma cenām ir neprecizitāte. Līdz 2000. gada 1. janvārim akciju sabiedrība «Preiļu siers» par litru augstākā labuma piena maksā 9 santīmus, par pirmās šķiras — 7, otrās — 5,5 santīmus, attiecīgi pierēķinot papildmaksu par virsbāzes tauku un olbaltumvielu saturu.

Preiļu rajona padomē

Sākums 2. lappusē.

Par tūrismu

Rajona padomes locekļi noklausījās tūrisma darba organizatore I.Kjarkužas un tūrisma informācijas centra speciālistes E.Bīrites atskaiti par veikto 1999. gadā un pieņēma sniegto informāciju zināšanai. Par nepietiekošu tika atzīts darbs TICET projekta ietvaros. I.Kjarkužai, sazinoties ar projekta koordinatori I.Kursīti un politisko koordinātoru V.Gercānu, uzdots atrisināt jautājumu par projektā izvirzīto uzdevumu izpildi. Līdz 2000. gada 1. februārim likumu ietvaros jāatrisina jautājumu par maksas pakalpojumu sniegšanu tūrisma informācijas centrā.

Par trakumsērgu

Pamatojoties uz Preiļu rajona veterinārās pārvaldes iesniegumu par to, ka trakumsērgas profilakses pasākumi ir veikti un turpmākie saslimšanas uzliesmojumi nav konstatēti, tika nolemts izbeigt rajona padomes šī gada 13. oktobra sēdes lēmumu par trakumsērgas profilaksi un likvidāciju Rožkalnu un Rožupes pagastos darbību.

Sakarā ar to, ka konstatēta lapsas saslimšana ar trakumsērgu, par skarto punktu tiek noteiktas mājas Aglonā, Tartakas ielā 7. Par nelabvēlīgo zonu saslimšanai ar trakumsērgu noteikta Aglonas pagasta teritorija, Rušonas pagasts līdz Aglonas stacijai, Daugavpils rajona Višķu pagasts un Krāslavas rajona Šķeltovas pagasts.

Kompensācija un tāmes izmaiņas

Nolemts kompensēt Jēkabpils rajona pašvaldības uzņēmumam «Jēkabpils autobusu parks» 3194,88 latus par zaudējumiem Preiļu rajona nerentablajos maršrutos 1999. gada oktobrī.

Rajona padome izskatīja nerentablu autobusu maršrutu dotēšanai paredzēto līdzekļu šī gada izlietojuma tāmes izmaiņas un apstiprināja tās. Summa, kas gada sākumā bija noteikta 135 101 lata apmērā, pēc korekcijas būs 120 056 lati.

Izveidota darba grupa

Izveidota maģistrālā gāzes vada Preiļi — Rēzekne trases vietas izpētes un saskaņošanas darba grupa. Darba grupas priekšsēdētājs — Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas vadītājs P.Romanovs. Darba grupā darbosies vēl desmit pašvaldību un iestāžu pārstāvji. Darba grupa tika izveidota, pamatojoties uz savstarpējo vienošanos starp Rēzeknes pilsētas domi un Preiļu rajona padomi par iespējamo Latgales reģiona gazi-fikāciju maršrutā Upmala — Preiļi — Rēzekne.

Par rajona galvenās bibliotēkas nodošanu Preiļu pilsētas domei

Preiļu rajona padome nolēma nodot rajona galveno bibliotēku Preiļu pilsētas domes pakļautībā ar šī gada 28. decembri un parakstīt bibliotēkas bilancē uz-

skaitītās kustamās un nekustamās mantas īpašumtiesību nodošanas pieņemšanas aktu. Ievērojot darba likumdošanas prasības, atlaist no darba galvenās bibliotēkas direktori I.Batarāgu. Abu lēmumu punktu izpildi uzdots organizēt rajona padomes izpilddirektorei A.Pastorei. Rajona padomes 2000. gada budžetā galvenajai bibliotēkai paredzēs finansējumu 6244 latu apmērā rajona funkciju nodrošināšanai saskaņā ar tāmi.

Par tiesas piesēdētājiem

Pamatojoties uz 1999. gada 28. oktobra likumu «Par tiesas piesēdētāju vēlēšanu noteikšanu», likumu «Par tiesas piesēdētāju vēlēšanām» un LR Tieslietu ministrijas 9. novembra vēstuli, Preiļu rajona padome ievēlēja 48 Preiļu rajona tiesas piesēdētājus. Ievēlēti arī 6 Latgales apgabaltiesas piesēdētāji: Anda Mihailova no Riebiņu pagasta, Māriete Mežiniece no Aglonas pagasta, Vitālijs Jakovļevs no Rušonas pagasta, Valija Vaivode no Rožupes pagasta, Arnis Stivrīška un Juris Soms no Upmalas pagasta.

Par izglītības iestāžu atlasī

Rajona padome izskatīja LR Izglītības un zinātnes ministrijas un rajona izglītības pārvaldes vēstules par izglītības iestāžu atlasī izglītības sistēmas attīstības projekta 2. kārtai un izvirzīja iekļaušanai izglītības sistēmas attīstības projekta izmaksu efektivitātes apakšprogrammas 2. kārtā (2001. gadā) sekojošas izglītības

iestādes prioritārā secībā. Pamatskolu grupā tās ir Rožupes pamatskola un Galēnu pamatskola. Vidusskolu grupā — Vārkavas vidusskola.

Integrācijas procesa koordinēšanas padome

Lai veicinātu sabiedrības integrācijas procesu un iesaistītu tajā plašākus sabiedrības slāņus, rajona padome nolēma izveidot integrācijas procesa koordinēšanas padomi. Tās priekšsēdētājs būs Preiļu pilsētas domes priekšsēdētājs Ilmārs Meluškāns. Padomē darbosies rajona izglītības pārvaldes vadītājs Andrejs Zagorskis, Naturalizācijas pārvaldes Rēzeknes reģionālās nodaļas Preiļu filiāles galvenā speciāliste Ritma Vigule, slāvu kultūras biedrības Preiļu nodaļas vadītāja Tatjana Kolosova, rajona padomes kultūras darba organizatore Elvīra Brovacka, rajona padomes sociālās aprūpes nodaļas vadītāja Jūta Fadejeva un «Novadnieka» žurnāliste Lidija Kirillova.

Par garantiju saglabāšanu

Rajona padome nolēma padomes darbiniecēm K.Loginai un L.Naglinskai, kuras savieno darbu ar studijām Latvijas Policijas akadēmijas publisko tiesību klāienes nodaļā, uz darba attiecību laiku saglabāt darba algu un darba koplīgumā paredzētās sociālās nodrošināšanas garantijas par mācību laiku pilnā apmērā.

L.Kirillova

Gada abonentiem ■ IU «Afródites dārz» dāvinās sudraba kausu ar apzeltītu iekšpusi;
 ■ kinoteātris «Ezerzeme» bezmaksas ieejas karti 2 personām visām kino izrādēm 2000. gada janvārī, februārī un martā;
 ■ Līvānu bioķīmiskā rūpnīca dāvanu karti rūpnīcas produkcijas iegādei; ■ firmas «Minox» Līvānu fotosalons dāvinās fotoaparātu «Kodak»; ■ Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejs gleznu;
 ■ firmas «AVIN-SIA» Preiļu degvielas uzpildes stacija 100 l 95E markas benzīna; ■ IU «Spektrs» «Zelta kartes», kas ļaus 10 abonentiem visu gadu iepirkties veikalā «Spektrs» ar 10% atlaidi;
 ■ Preiļu slimnīca piedāvās fizioterapijas kursu «Pērļu vannas»; ■ SIA «Celmeņi ASK» elektrisko zāles plāvēju.

Cik mīksts būs šūpulītis Kristum?

«Novadnieks» Salenieku pansionātā

Sākums 1. lappusē.

Man bija dots garaspēks, un tas bija pats vērtīgākais, kas dzīvē var būt. Dažreiz man teica, redz, tev nav bērnu, nav ģimenes. Bet es, strādādama internātā, esmu izauklējusies atliku likām gan bēnus, gan mazbērnus. Ar radiem labi satikusi. Tagad krustdēls bieži mani apciemo, arī citi radnieki.

Ātri pagāja dzīve. Visu laiku ar darbiem, ar cilvēkiem, ar bērniem.

Ko vairāk gribēt? Ziemassvētkos eglīti, kādu nelielu dāvanīņu. Bet galvenais, lai mēs pie tās eglītes būtu draudzīgi un satiecīgi, lai viens otram roku padotu, lai sirsnība būtu lielāka, satiecība. Man šeit tie būs jau trešie Ziemassvētki.

Monika Indrikova, dzimusi 1911. gadā.

— Ģimenē bijām četras māsas, viens brālis, tēvs, māte, vecvecāki. 16 gadu vecumā aizbraucu uz Kurzemi, pie saimnieka strādāju. Saimnieks bija Jelgavas pasta priekšnieks. Daudz jāstrādā bija, 30 govīs trīs reizes dienā slaucām. Es vēl gluži zaļš meitēns, pirmo reizi no mājām prom. Man bija grūti, smags darbs. Un tā attieksme pret latgaliešiem, — «jūs neko citu nezināt, kā tikai uz krāsns gulēt un bērnus taisīt».

Vēlāk pie dažādiem saimniekiem Rīgā dzīvoju par istabmeitu. Pie profesora Reistera kopu piecas istabas, ēst taisīju, viņu divas meitenes pieskatīju. Sieva bija klavieru skolotāja konservatorijā. 30 latus saņēmu uz rokām, par otriem 30 bija uzturs, gultasvieta. Ēdiens bija labs, man visa miesa spīdēja, tāpēc es tagad tik labi izskatos. Pēc tam pie inženiera Rutenberga dzīvoju, arī tur bija labi. Ne no šā, ne no tā smagi saslīmu, man degunā taisīja operāciju. Apmaksāja slimokase, jo saimnieks par mani maksāja apdrošināšanu. Pēc slimnīcas es vēl daudz naudas saņēmu uz rokām. Pēc tam kādu laiku strādāju tēva saimniecībā. Vēlāk pabeidzu attiecīgus kursus un strādāju Daugavpils psihiatriskajā slimnīcā par kopēju. Es biju dūšīga, un mani norīkoja 15. nodaļā, kur bija visnemiēnīgākie slimnieki. Dziedāju korī, labi nopelnīju, labi pucējās, šuvu zīda un samta, un žoržeta kleitas. Man bija smukas kleitas. Arī piekrišana no pušiem. Tuvas attiecības bija ar aizsargu Jāni Prauliņu. Kara laikā viņš pazuda bez pēdām, bet viņa darbavietā man atbildēja, — ja gribi palikt dzīva, tad nekad vairāk par viņu nejautā. Es sapratu. Čigāniete reiz izzilēja, ka viņu satikšu pēc ilgiem gadiem. Varbūt patiešām?

Mēs, kopējas devāmies kopā ar psihiski slimajiem arī uz Aglonu, uz kuriem veda vācieši. Nevarējām pat iedomāties, ka ar viņiem notiks kaut kas tāds. Tā sagadījās, ka pēc dežūras man bija brīvdiena. Kad atkal izgāju darbā, es nesapratu, kas noticis un kur palikuši septiņi simti psihiski slimo cilvēku, un baismās nojaucas kļuva par īstenību — viņi bija iznīcināti.

1962. gadā apprecējās ar Jāni Indrikovu. Viņa sieva bija mirusi, bet trīs bērni jau pieauguši un nedzīvoja mājās. Viens no dēliem ar ģimeni tagad dzīvo Volgogradā. Otrs dēls, Zenons Indrikovs strādā leklītu ministrijā. Meita kļuva agronome. Attiecības man ar viņiem bija labas, kaut arī mani uzrunāja ar «jūs». Dzīvojam Aglonas pagastā, skaistā vietā. Mans tēvs nekad mutē alkoholu neņēma, bet vīrs Jānis palaikam mēdza iedzert. Iznāca bāršanās. Kļuva vecs un saslīma, dēli aizveda uz Rī-

● Paulina Veigure.

● Monika Indrikova.

gu ārstēt, bet atnāca telegramma — nomiris. Rīgā viņu arī apglabāja. Dēli māju pārdeva, manu daļu izmaksāja. Es padzīvoju kādu laiku pie vieniem radiem, pie otriem. Pievarēja nespēks un slimības, un tā jau piecus gadus esmu pansionātā.

Neviens no mana vīra bērniem mani šeit nav apciemojis. Viens māsasdēls nomira ar sirdi, bet otrs ir jūrnieks un tur man doto solījumu reizi gadā atbraukot cimos.

Ko es gribu uz Ziemassvētkiem? Mums viss ir. Dāvanijas, saldumi, bērni padzied. Visvairāk es gaidu savu jūrnieku. Viņš apsolīja aizvest uz tēva mājām un visur izvadīt. Un vēl es ļoti ļoti vēlētos atbraukt pie sava vīra kapa uz Rīgu.

Anna Zalāne, dzimusi 1923. gadā.
— Negribu neko citu, kā tikai te nomirt un lai te mani paglabā. 22 gadus šeit dzīvoju. Māsasdēls ir policijas priekšnieks Madonā. Reizi gadā ar savu ģimeni atbrauc cimos. 12 gadus Preiļos «Daiļradē» adiju cimds, tagad adīt vairs nevaru. Nē, man pašai cimdu nav, es ziemā ārā neeju. Pēdējo pāri atdevu vienai, kas bija atnākusi cimos pie istabas kaimiņienes.

Ziemassvētkos gribas kādus saldumus, kādus cepumus. Ļoti gaidu Ziemassvētkus, eglīti.

Leons Kotāns, dzimis 1933. gadā.
— Tēvs ar māti 1943. brauca ar zirga pajūgu, vilciens uz pārbrauktuves aizķēra. Abus smagi savainoja. Tēvs nomira pēc diviem gadiem, māte gadu vēlāk. Man bija trīspadsmit gadi. 1948. gada ziemā purvā, ledainā ūdenī strādājām, kājās bija no autoriepām gatavotas pastalas. Tur manas kājas uz visu mūžu sabeižda. 1949. gadā kuļmašina atrāva labo roku. Strādājām no pulksten septiņiem rītā, neatnāca otrā maiņa, un darbs bija jāturpina. Tumšs, auzas sasalušas un ar spēku jāplēš, pārpuļē. Tā

● **Hevronija Smetaņina (no kreisās), bijusi Stabulnieku pagasta iedzīvotāja, Saleniekos sagaidīs tikai pirmos Ziemassvētkus, bet Tekla Sprigule, kuras dzimtās mājas ir Preiļu pagastā, teic, ka ar acīm redz, bet ar sirdi pa istam priecāties vairs nespēj. Pārāk daudz pārciests. Ir nošauta un brīnumaini izdzīvojusi, ir sliktā veselība un nespēks. Svētkos gribētos kādus augļus, vitamīnus, kas stiprinātu organismu. Bet Anna Sērmā būšot priecīga par jēlkādu Ziemassvētku pārsteigumu.**

● Leons Kotāns.

man roku ierāva. Ar zirga ratiem mani izveda līdz šosejai, ar autobusu tālāk uz slimnīcu. Otrā rītā kravas mašīnas kastē aizveda uz Daugavpili. Izturēju tikai tāpēc, ka sirds bija stipra, kaut arī biju ielikts izolatorā ar domu, ka nedzīvošu. Kaut rokas nebija, strādāt vajadzēja. Par uzskaitvedī mašīnu traktorū stacijā, par sagādes aģentu, mežā vajadzēja iet par atzarotāju. Pie sējmašīnas strādāju, kaltē, būvbrigādē. Ārstam bija labpatīcīgs nobēdzināt aktu par nelaiemes gadījumu darbā, un es skaitījos kā vispārējās grupas invalīds. Pēc 20 gadiem ārsts Troškovs sāka interesēties un meklēt papīros. Redz, viņš rādīja, akts par nelaiemes gadījumu darbā aizlīmēts ar citu papīru. Tikai pēc tam varēja pierādīt, ka esmu darba invalīds. Rušonas sovhozā nostrādāju 30 gadus. Pirmajos gados nopelnīt varēja trīs kapeikas dienā. Meliorācijas laikā manu māju nojauca, es arī nespēju to izremontēt, nebija līdzekļu. Katēgradē iedeva nelabiekārtotu dzīvokli. Nespēju ne malku saskaldīt, ne ūdeni atnest. Pēc visa pārdzīvotā piemetušās daudzas smagas slimības. Bet par 30 sovhozā nostrādātiem gadiem — 45 latus liela pensija. Kad atskaita par pansionātu, paliek seši lati. Man vajag odukolonu nopirkt pēc skūšanās, kādu cepumu gribas, cukuru.

Brāļi miruši, palikuši tālīni radi. Viena māsiņa Aglonā dzīvo, reizi pa septiņiem gadiem bija atnākusi. Kaimiņš agrāk bieži apciemoja. Tagad benzīns dārgs, pašam ģimene, iztikšana grūta, neatbrauc. Sava

ģimene? Bija reiz man meitene, gribēju precēt. Aizbraucu pie viņas vecākiem. Es pēc tāda veco laiku paraduma, ja gribi ko vairāk uzzināt, izlicies par iereibušu. Un es arī nedaudz dzērumu notēloju. Klausos, viņas tēvs ar māti bez kautrēšanās ņemas meitai skaidrot, — ko tu ar tādu vienroci iesāksi, vai tev prāts. Un es atkal padomāju, — man visu mūžu acīs bakstīs par to vienu roku. Kam tas vajadzīgs.

No Ziemassvētku vecīša gribētu dzirdēt skaidrojumu, kas un kā jādara ar sertifikātiem, kas saņemti kompensācijā par zemi. Redz, man papīrs atsūīts, bet nezīnu, kā rīkoties.

□ □ □

Laiks rit savādāk. Par ciemiņiem saka — reizi gadā, vai divos, kā mēs teiktu — šonedēļ bija un pagājušonedēļ. Par tuviem un tāliem radniekiem runā tikai labu, jo — viņi ir saikne ar to dzīvi, kas tur — aiz pansionāta sienām. Ja neatnāk gadu gadiem, lēnprātīgi un piedodoši izdomā un nomierina sevi, kāpēc viņš nav atnācis. Neko nevienam neprasa, nelūdz un negaida. Vai neizrāda, cik ļoti gaida un grib sagaidīt. Jo briesmīgākais ir tad, kad pazūd arī cerība — sagaidīt. Viņi ir paēduši, siltumā, saņem zāles. Bet katram no viņiem ļoti ļoti gribas būt Cilvēkam, kuram ir arī kaut nedaudz, bet — sava dzīve. Ir tuvinieki, atmiņas, jā, arī sapņi.

«Novadnieks» aicina firmu vadītājus, zemniekus, uzņēmumu direktorus un vienkārši visus labas gribas cilvēkus cimos pie Salenieku pansionāta iedzīvotājiem. Atminēsimies savus bijušos kaimiņus, radniekus, sava pagasta iedzīvotājus. Aizbrauksim pie viņiem. Aizvedīsim saldumus, cukuru, augļus. Pajautāsim par viņu vajadzībām. Piedāvāsim un izvizināsim ar savu mašīnu, aizvedīsim varbūt pie tuvinieka kapa, varbūt uz dzimtajām mājām, varbūt pie jurista uz konsultāciju.

2000. reizi piedzimstot Kristum, viņa šūpulītis būs tik mīksts, cik mīkstu to ar saviem labajiem darbiem būsim klājuši.

Visātrāk izpildījās Leona Kotāna vēlēšanās saņemt jurista konsultāciju. «Novadnieks» parūpējās, lai Leonam Kotānam pa telefonu konsultāciju sniegtu advokāte Lilija Kalniņa.

L.Rancāne
J.Silicka foto

Lasītāji, kuri būs abonējuši laikrakstu pa mēnešiem, un arī gada abonenti katru mēnesi loterijā varēs laimēt

■ IU «Arka» dāvanu karti; ■ IU «Pārsla» dāvanu karti; ■ salona «Fotolux» un veikala «Spiro» dāvanu karti;

■ a/s «Līvānu stikls» balvu; ■ «Unibankas» Preiļu filiāles balvu; ■ ziedu salona «Astra» dāvanu karti;

■ salonveikala «Feja» dāvanu karti; ■ SIA «Salanga» dāvanu karti, ■ reizi ceturksni IU «Dārznieks» dāvanu karti.

Viens gads Amerikā

Studentu un skolēnu apmaiņas braucieni jau vairs nav nekas neparasts. Iespēju vienu gadu mācīties ārzemēs pērn izmantoja arī Līvānu ģimnāzijas audzēkne Kristīne Apšeniece, kura šogad mācās ģimnāzijas 12.a klasē. Par studiju gadu svešatnē, netālu no Teksasas štata galvaspilsētas Ostinas, Bastro pilsētas vidusskolā, kurā mācās 9.-12. klašu skolēni, Kristīne stāsta arī «Novadnieka» lasītājiem.

— Kāds bija tavs pirmais iespaids par Ameriku?

— Ceļojusi es esmu diezgan daudz, bet Amerikā biju pirmo reizi. Aptuveni 300 apmaiņas studenti no gandrīz visas pasaules sastapāties Ņujorkā un trīs dienas pavadijām šajā pilsētā. Pirms tam es ļoti gaidīju braucienu, bet, kad nokļuvu Amerikā viena pati bez vecākiem, es ļoti, ļoti saigojos pēc mājām. Pirmais iespaids man saistās tieši ar šīm izjūtām. Arī pirmajā dienā, kad ieradās savā turienes «ģimenē», mani sagaidīja īsti amerikāniskais «pārsteigums» — skorpionis. Tā mēs abas ar otru meiteni no Vācijas pusi dienas nosēdējām uz galdā, kamēr ieradās mūsu «vecāki». Vēlāk gan pie skorpioniem pierādām. Amerikā nācās redzēt un čūskas, gan milzīgus zirnīkus, gan virpuļvētras.

— Pastāsti par skolu, kurā tu mācījies.

— Tā bija liela vidusskola, apmēram divi tūkstoši studentu, kuri mācījās četrās klasēs. Klašu iedalījums ir savādāks nekā pie mums, piemēram, nav a, b un c klašu, bet ir tikai 9., 10., 11. un 12. klase. Obligāta visiem skolēniem bija angļu valoda, vēsture un matemātika, pārējos mācību priekšmetus varēja izvēlēties, vadoties pēc savām interesēm. Es izvēlējos vairākas valodas — franču, spāņu, vācu, Amerikas vēsturi, algebru, ķīmiju, kā arī spēļu futbolu.

— Tev ir iespēja salīdzināt mācību procesu Amerikā un Latvijā. Kādas ir būtiskākās atšķirības?

— Amerikā mācīties ir daudz vieglāk. Viņu skolēniem mācību slodze ir krietni vien mazāka. Beidzot vidusskolu, ir jākārto tikai viens eksāmens. Nav svarīgi

● Kristīne (pirmā no kreisās) kopā ar savām amerikāņu «māsām» ne tikai daudz ceļoja, bet arī cepa Ziemassvētku pirāgu.

vai to dara 12. klasē vai, piemēram, gadu ātrāk. Ja skolēns ir tam attiecīgi sagatavojies, viņš var kārtot eksāmenu kaut vai 10. klasē.

Dienā visiem skolēniem bija četras mācību stundas, katra pusotru stundu gara. Mācību gads sadalīts divos pusgados, divreiz gadā varēja mainīt arī izvēles mācību priekšmetus. Attiecības starp skolēniem un skolotājiem bija ļoti labas, pat draudzīgas, taču tas nenozīmē, ka bija kādas atlaides mācībās. Ļoti daudz uzdeva mājasdarbus un tos arī stingri pārbaudīja. Ja kāds kaut ko neizdarīja, kā nākas, viņš palika pēc stundām un paveica nepadarīto. Par sodu dažiem nācās pat tīrīt skolas apkārtni.

— Kādi ir amerikāņu jaunieši tavā skatījumā?

— Varbūt tādēļ, ka Amerika ir ļoti demokrātiska valsts, arī savstarpējās attiecības starp cilvēkiem tur ir brīvas. Raksturīgi, ka viņi var izpaust savas domas, nebaudoties, ko par to sacīs pārējie. Šāds princips valda arī skolēnu un skolotāju starpā. Jaunieši ir ļoti atklāti un brīvi savās attiecībās, taču tam pamatā ir cieņa pret skolotāju. Es ne reizi nemanīju visatļautību vai rupjību jauniešu attieksmē pret skolotāju.

Brīvajā laikā mūsu jauniešiem ir iespēja apmeklēt, piemēram, diskotēkas, bet

Amerikā tas tā nav. Diskotēkas Amerikā atļauts apmeklēt tikai no 21 gada, jaunieši izklaidējas vai nu mājās, vai aiziet uz kino, kādu kafejnīcu. Šajā ziņā viss ir ļoti stingri, līdz 21 gada vecumam jauniešu iespējas ir stipri ierobežotas. Vienīgi var nokārtot eksāmenu un saņemt auto vadītāja tiesības. Īpaša ir amerikāņu jauniešu interese par sportu, gandrīz katrs nodarbojas ar kādu sporta veidu, lai gan neviens nav spiests to darīt. Populārākie sporta veidi ir teniss, amerikāņu futbols, basketbols, volejbols. Iespējas ir milzīgas, ir neskaitāmi daudz dažādu sporta pulciņu, un jaunieši labprāt tajos iesaistās. Lielākā daļa, protams, interesējas arī par mūziku.

— Kas tevi visvairāk pārsteidza, šokēja Amerikā?

— Viena lieta, kas mani pārsteidza, bija jauniešu savstarpējā attieksme vienam pret otru. Amerikāņu jaunieši nesaprot, kas ir draudzība tādā izpratnē, kā to saprotam mēs. Vienā dienā var draudzīgi sarunāties, iet ar tevi uz kino, bet otrā — paiet garām un pat nepasveicināt. Mani ļoti pārsteidza, ka attiecības ir ārēji siltas un draudzīgas, bet tādas dziļākas draudzības būtībā nav. Otrkārt, mani pārsteidza arī attieksme pret mums — apmaiņas studentiem, kas šajā skolā bijām seši. Īpaši sākumā daudzi mūs — Eiropas stu-

dentus uztvēra, kā viesus no citas pasaules, arī par Latviju zināja ļoti maz. Daudziem bija grūti iejusties amerikāņu jauniešu vidū. Šajā laikā sapratu vienu — ja pats nemeklēsi kontaktus, nesāksi sarunāties, tad viņu to nedarīs. Es un vēl viena meitene no Vācijas, ar kuru dzīvojam vienā ģimenē, šo problēmu īpaši nejutām, jo esam sabiedriskas.

— Pastāsti par ģimeni, kurā tu dzīvoji. Kādas ir amerikāņu ģimenes svētku tradīcijas?

— Ģimenē, kurā es dzīvoju, tēvs ir ārsts, bet māte strādā par medmāsu skolā, kurā es mācījos. Viņiem ir četri bērni — trīs zēni un meitene, kura ir adoptēta. Paši «vecāki» ir kanādieši, bet Teksasā dzīvo jau ļoti sen. Nedēļas nogalēs mēs daudz ceļojām pa Ameriku. Ģimenē katram bija savi pienākumi, man ikdienā vajadzēja rūpēties par kārtību virtuvē, nomazgāt traukus, piemēram. Mani amerikāņu «vecāki» bija diezgan oriģināli cilvēki, to varēja just visās dzīves jomās, piemēram, mājās viņi turēja trīs suņus un astoņus kaķus.

Visi svētki tika svinēti ģimenes lokā. Lieldienās bija sagatavotas krāsainas plastmasas olas, kuras bija paslēptas un mēs tās meklējām pa visu lielo māju. Tādi īsti amerikāņu svētki ir Pateicības diena rudenī, kas galdā tiek celts liels tītara cepetis. Īpaši, protams, bija Ziemassvētki, kad katram bija sava Ziemassvētku dāvana, paslēpta skaistā, garā, pie kamīna piekārtā zeķē.

— Ko tev pašai deva šis gads Amerikā?

— Tā bija laba iespēja papildināt savas valodu zināšanas un, kas arī ir ļoti svarīgi, es esmu kļuvusi daudz patstāvīgāka. Sapratu, ka ir reizes, kad nākas pielāgoties citu dzīves veidam, arī tad, ja varbūt man tas nepatīk, respektēt apkārtējos, rēķināties ar viņiem. Šī gada laikā man noteikti pietrūka manu draugu un... rupjmaizes, kāda ir tikai Latvijā. Tagad gribas būt Latvijā, mājās, taču es esmu cilvēks, kas ilgi vienā vietā palikt nevar. Zinu, ka pēc kāda laika man atkal gribēsies redzēt citas zemes, cilvēkus, kultūras.

G.Kraukle

Foto no K.Apšenieces personiskā arhīva

Uzstādīts Līvānu vietrādis

Autoceļu Līvāni — Rīga un Līvāni — Preiļi malās jau labu laiku uzstādītas robežzīmes — pilsētas vietrāži. Kā tās tapušas un kādēļ uzstādītas, «Novadnieks» lūdz pastāstīt Līvānu pilsētas būvvaldes inspektoru Inti Svirski.

Šovasar, kad Līvānu stikla fabrikas lielajā šamotā krāsnī apdedzināja Latvijas Mākslas akadēmijas studentu lielformāta keramikas darbus, Līvānu pilsētas dome un Mākslas akadēmija noslēdza līgumu par vietrāža projekta izstrādi un realizāciju. Projektu «Līvānu vietrādis» veidoja Anda Munkeviča, Latvijas Mākslas akadēmijas stikla mākslas katedras 6. kursa studente un Ramona Pēkšēna, kura pašlaik studē šajā pašā specialitātē 4. kursā. Abas studentes jau vairākus gadus piedalās izstādēs. Anda Munkeviča studējusi arī Prattfine Arts Centre un stažējusies Marka Ekstrandta stikla studijā

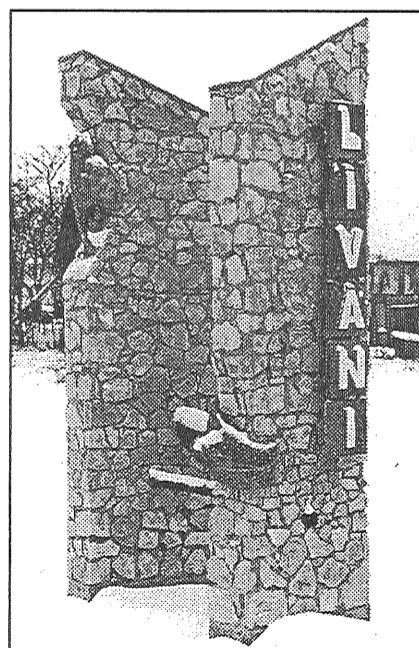
Amerikas Savienotajās Valstīs. Viņai bijusi arī personalizstāde ASV 1998. gadā. Divdesmit piecus gadus vecā māksliniece piedalījies arī vairākos starptautiskos mākslas simpozijos Ungārijā.

Mākslinieces veidoja divas mazas arhitektūras formas ar tēlniecisku ievirzi. Vietrāži tapuši šamota tehnikā, apdedzināti ļoti augstā temperatūrā, kas nodrošina keramikas skulptūrām izturību pret ārējās vides iedarbību. Vietrāžos ir gan teksta, gan simboliskā daļa, kas atklāj Līvānus kā senu rūpniecības un tirdzniecības centru. Tie novietoti Rīgas — Līvānu un Rīgas — Preiļu autoceļu malās uz speciāli šim nolūkam mūrētiem paaugstinājumiem. Uzstādīšanu veica vietējā firma «Būve — L», kuras īpašnieks ir Aivars Spūlis, bet dzelteno doļmītu celtniecības darbiem veda no Jēkabpils. Intis Svirskis «Novadniekam» pastāstīja, ka pavasārī vietrāžu apkārtnē tiks sakopta, uz melnzemes paaugstinājuma tiks iesēts zālājs, bet blakus esošos

● Jaunais Līvānu vietrādis uz Rīgas un...

kokus, kas aizsedz skatu uz vietrādi, nāksies nozāgēt. Viņš arī piebilda, ka skaistākais šamota vietrādis ir uzstādīts tieši

...Preiļu ceļa.

uz Līvānu — Preiļu ceļa.

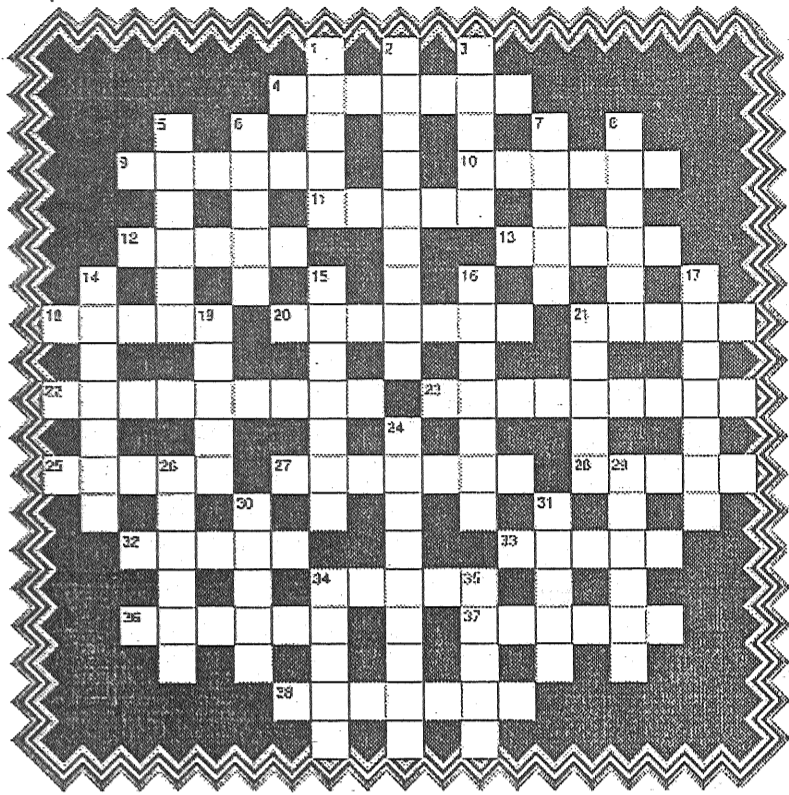
G.Kraukle
J.Magdaļenoka foto

Redakcijas rīkoto pasāku atbalstītāji un sponsori

- z/s «Raipole»; ■ SIA «Līvānu mājas un logi»; ■ VAS «Latgales ceļi»; ■ a/s «Preiļu siers»; ■ SIA «Erato-V»;
- Preiļu arodvidusskola; ■ Hipotēku un zemes bankas Preiļu filiāle; ■ Preiļu rajona padome; ■ Preiļu pilsētas dome;
- Līvānu pilsētas dome; ■ Preiļu pagasta padome; ■ mākslinieki Silvija Berezovska un Kazimirs Anspaks.

Krustvārdu mīkla

Horizontāli: 4. Nīderlandes valdījums Vidusamerikā. 9. Krievu folkloras žanrs. 10. Pilsēta Vidzemes Centrālajā augstienē. 11. Dziļa vieta jūrā tālu no krasta. 12. Kāpostu ģints dārzeņi. 13. Vistveidīgā kārtas putni. 18. Greznumlietas. 20. Ārstēšana ar neiedarbīgu vielu, iegūstot psiholoģisku efektu. 21. Salikteņa daļa ar nozīmi «piena». 22. Marija..., Francijas karaliene. 23. Latvijas robežpunkts. 25. Šauri gaismas kūļi. 27. Valsts Eiropā. 28. Pēriens (sar.). 32. Līdzstrāvas avota pozitīvais pōls. 33. Komfortablas. 34. Bez mugurkaulnieku tips, primitīvi daudzšūnu ūdensdzīvnieki. 36. Laika mērvienība. 37. Matadors. 38. Gleznošana brīvā dabā.

Vertikāli: 1. Senas Indijas naudas vienības. 2. Indīgums, mikroorganismu slimības izraisīšanas spēju pakāpe. 3. Liktenis, atmaksa indiešu reliģijā un filozofijā. 5. Transportlīdzekļa pagrieziens ar sānsveri. 6. Ūdens iemītņi. 7. Apģērba iekšdrēbe. 8. Ierīce elektromagnētiskā starojuma uztveršanai un pārraidīšanai. 14. Saliekamas brilles ar rokturi. 15. Gludināts (novec.). 16. Senā Austrumgrūzija. 17. Cēlas, iznesīgas. 19. Svazīlenas pamatiedzīvotāji. 21. Latviešu rakstnieks (1904.-1966.). 24. Pasīvi peldošu ūdens organismu kopums. 26. Ābolu un bumbieru šķirne. 29. Valsts Austrumāfrikā. 30. Franču komponists, baleta «Žizele» autors. 31. Vairāku cilvēku vai priekšmetu kopums. 34. Zemei tuvākā zvaigzne. 35. Ar arklu iestrādāt zeme.

Sastādīja D.Strole (Liepājā)

24. novembrī publicētās mīklas atrisinājums

Horizontāli: 1. Tamiļi. 6. Ampula. 10. Sukre. 11. Tuncis. 12. Utkali. 13. Trūkt. 14. Laikam. 16. Dreifs. 17. Solvolīze. 22. Kantāte. 23. Traversas. 25. Antresols. 26. Skatuve. 30. Imermanis. 34. Bresta. 35. Stīlbi. 36. Vergi. 37. Rurāls. 38. Tumors. 39. Reina. 40. Sasist. 41. Laksis.

Vertikāli: 1. Tituls. 2. Mecis. 3. Laikas. 4. Kuprava. 5. Krakelūra. 7. Mātere. 8. Uzacis. 9. Afikss. 15. Montesuma. 16. Dzīvoklis. 18. Kauns. 19. Steri. 20. Krišs. 21. Galva. 24. Klarnetes. 27. Sangīna. 28. Aborts. 29. Vepris. 30. Itālis. 31. Struma. 32. Algols. 33. Riests.

Krustvārdu mīklu konkurss, kas noritēja visa gada garumā, ir noslēdzies. Paldies visiem krustvārdu mīklu risinātājiem. Trīs krustvārdu mīklas pēc kārtas pareizi bija atrinājuši Jāzeps Pastors no Rudzātiem un Marija Upeniece no Preiļiem. Izložē noskaidrojās, ka balvu iegūst Marija Upeniece. Tāl. uzziņām 22305.

Anekdotas

Policists ierodas narkomānu dzīvoklī un saka:

— Kaimiņi par jums sūdzas, stāsta, ka no jūsu dzīvokļa mūžīgi smird pēc kaut kādām degušām lupatām, divaini smieklī skan. Ko jūs, velns parāvis, te darāt?

— Nu, neko īpašu — lupatas dedzinām, smejamies...

— Tas ir šausmīgi! — žēlojas skaistule savam līgavainim. — Vakar mans tēvs kārtis paspēja visu savu īpašumu, un mēs tagad nevarēsim apprecēties.

— Viss kārtībā, mīļā, — smaida līgavainis. Es to no viņa visu vinnēju... katram gadījumam.

Mēbeļu veikala direktors atgriežas no komandējuma Parīzē. Stāsta saviem draugiem:

— O, kas par pilsētu! Kādas ielas. Kādi veikali!

— Nu, bet sievietes?

— O-o! Tas ir kas neticams! Sapnis! Galvenais — jebkuru vīrieti saprot no pusvārda. Lūk, piemēram, ieeju mazā restorānā, apsēžos pie galdiņa. Pie manis

piesēžas galvu reibinoša skaistule. Un uzreiz noprot, ka es viņu valodā — ne vārda. Zīmē man uz salvetes glāzīti. Es pasūtu viņai šampanieti. Uzzīmē cigareti. Es iedodu piesmēķēt. Uzzīmē divas dejojošas figūriņas. Es uzaicinu viņu uz deju.

— Nu un pēc tam?

— Uzzīmēja gultu...

— Un tu?

— Hmm... Līdz pat šim brīdim nevaru saprast, kā viņa uzminēja, ka esmu mēbeļu veikala direktors.

Ļoti greisirdīga sieva saka vīram:

— Tūlīt pat parādi to vēstuli! Pēc rok raksta redzams, ka tā ir no sievietes. Jā, un vēl — kāpēc tu tā nobālēji to lasot?

— Ņem, dārgā, tas ir rēķins no tava Skaistuma institūta...

Satiekas divi.

— Es vakar tādu skaistuli gultā noliku, — sapņaini saka viens.

Otrs skumji atbild:

— Bet man neveicas. Vienas vecenes trāpās.

Un abi gripas vīrusi aizlidoja tālāk.

VID Preiļu nodaļas informācija

Par VSAO iemaksu likmju izmaiņām no 2000. gada 1. janvāra

Saskaņā ar LR MK noteikumiem nr. 388 «Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu likmju sadalījumu pa valsts sociālās apdrošināšanas veidiem 2000. gadā» tiek noteiktas šādas likmes, sākot no 2000. gada 1. janvāra:

◆ obligāto iemaksu likme, ja darba ņēmējs tiek apdrošināts visos sociālās apdrošināšanas veidos, ir 36,09% no obligāto iemaksu objekta. Obligāto iemaksu likmes sadalījums starp darba devēju un darba ņēmēju ir attiecīgi 27,09% un 9%.

◆ obligāto iemaksu likme, ja darba ņēmējs ir sasniedzis vecumu, kas dod tiesības uz valsts vecuma pensiju, vai darba ņēmējs ir I vai II grupas invalīds, ir 28,48% no obligāto iemaksu objekta. Obligāto iemaksu likmes sadalījums starp darba devēju un darba ņēmēju ir attiecīgi 21,38% un 7,10%.

◆ obligāto iemaksu likme pašnodarbinātajiem ir 32,59% no obligāto iemaksu objekta.

◆ obligāto iemaksu likme pašnodarbinātajiem, kuri sasnējuši vecumu, kas dod tiesības uz vecuma pensiju, vai kuri ir I vai II grupas invalīdi, ir 28,39%.

Veselība

Šodien pabeidzam 14. un 24. novembrī iesāktu publikāciju ciklu par cukura diabētu.

Insulīnterapija

Ikvienam 1. tipa cukurslimības slimniekam insulīns jāievada katru dienu. No tā atkarīga viņa veselība.

Pēc injekcijas insulīns uzsūcas un nokļūst asinīs, kas to iznēsā pa visu ķermeni. Audos insulīns piesaistās pie specifiskām saistīšanās vietām, kuras atrodas uz muskuļu un tauku šūnu membrānām. Tā tiek nodrošināta glikozes iekļūšana šūnās un izmantošana enerģijas iegūšanai. Šī procesā glikozes koncentrācija asinīs samazinās.

Insulīna iedarbība visspēcīgākā ir, t.s., insulīna piķa laikā. Pēc kāda laika insulīns savu iedarbību zaudē. Dažāda veida insulīna preparātiem darbības ilgums ir atšķirīgs.

Insulīnterapijas mērķis ir pēc iespējas tuvināt ievadāmā insulīna daudzumu un režīmu vesela cilvēka aizkuņģa dziedzera darbībai. Tā var nodrošināt asinīs minimālas glikozes koncentrācijas svārstības.

Ievadot insulīnu 1 vai 2 reizes dienā, slimniekam stingri jāievēro ārsta ieteiktais uztura daudzums un ēdienreīžu laiks. Diēta ir jāplāno un jāaprēķina arī ogļhidrātu daudzums tajā. Maltītes laiks jāpieskaņo insulīna darbībai. Lielākais ogļhidrātu daudzums jāuzņem laikā, kad insulīna iedarbība ir visspēcīgākā (insulīna piķa laikā). Arī fiziskā aktivitāte jāsašķir ar ogļhidrātu uzņemšanu.

Tomēr labu diabēta kontroli ar 1 vai 2 insulīna injekcijām nevar sasniegt pat tiem cukurslimniekiem, kuriem vēl ir saglabāta insulīna sekrēcija aizkuņģa dziedzērī.

Labāku diabēta kontroli var sasniegt ar insulīna terapiju, kas imitē vesela cilvēka aizkuņģa dziedzera darbību, kad atbilstoši uzņemtajiem ogļhidrātiem, kuri, uzsūcoties no gremošanas trakta, paaugstina glikozes koncentrāciju, palielinās insulīna izdalīšanās asinīs.

Lai šo principu realizētu, cukurslimniekiem jāsaņem 1 vai 2 reizes dienā, t.s., bazālie insulīna preparāti, kuri nodrošina organisma prasību pēc insulīna starpmaltīšu periodā. Bez tam 20-40 min. pirms katras ēdienreizes slimniekiem jāsaņem īsas darbības insulīna injekcija, ar kuras palīdzību nodrošina ar ēdienu uzņemto ogļhidrātu izmantošanu organismā.

Šāda insulīnterapija ļauj pacientam brīvi pieskaņot ievadāmā insulīna daudzumu un laiku ēdienreizēm. Kontrolējot glikozes koncentrāciju asinīs un zinot uzņemto ogļhidrātu daudzumu, var regulēt insulīna devu un nepieciešamo ogļhidrātu daudzumu.

Lai sabalansētu insulīna devu ar uzturu, jāzina, ka:

● 1 DV insulīna pazemina glikozes koncentrāciju asinīs vidēji par 2,0 mmol/l.

● 1 DV insulīna nepieciešama vidēji 10 g vai 40 kcal ogļhidrātu izmantošanai.

● 0,5 DV insulīna nepieciešams 100 kcal olbaltumvielu vai tauku izmantošanai.

● 10 g glikozes paaugstina glikozes koncentrāciju asinīs aptuveni par 2,0 mmol/l.

Cukura diabēts un fiziskā aktivitāte

Lai panāktu labu cukura diabēta kompensāciju, līdzās intensīvai insulīnterapijai un veselīgam, kvalitatīvam uzturam, nozīme ir arī regulārai fiziskai aktivitātei, ko sekmīgi var īstenot tikai labi apmācīts slimnieks.

Fiziskā aktivitāte palielina organisma vajadzību pēc enerģijas un mobilizē tās ieguvei regulējošās sistēmas sirds un asinsvadu, endokrīnu un veģetatīvo nervu sistēmu.

Regulāra fiziskā slodze katru dienu vai vismaz divas reizes nedēļā:

● ietekmē fizisko veselību, stiprina organismu,

● ietekmē koordināciju, aizsargā no osteoporozes,

● pasargā no liekā svara,

● pazemina glikozī asinīs, aizsargā no angiopātijas veidošanās, sirds slimībām.

Uzsākot fiziskās aktivitātes plānošanu, jāņem vērā:

● fiziskās sagatavotības pakāpe,

● fiziskās aktivitātes: laiks, veids, intensitāte,

● uzsākot fizisko nodarbību, svarīgi pareizi izvēlēties apavus un zeķītes (vislabāk kokvilnas), lai pēc iespējas samazinātu traumu, nospiedumu, noberzumu un tulznu rašanās risku,

● obligāts nosacījums ir iesildīšanās pirms sporta nodarbības (sāk ar lēnu skriešanu, pēc tam dažādi lokanības vingrinājumi),

● neaizmirst līdzīgi ogļhidrātus, kuri ātri uzsūcas.

Labu fizisko slodzi var nodrošināt ar peldēšanas nodarbībām baseinā, ja netiek pieļauta parastā kļūda, kad peldēšanās nav intensīva, bet tikai slinka mīcīšanās baseinā, pēc kuras slimniekam ievērojami palielinās apetīte, un gaidītā efekta vietā iegūst pretējo — svara pieaugumu un sliktus glikēmijas rādītājus.

Bez tam slimnieka muskulatūra slodzes laikā pārstrādā daudz vairāk glikozes nekā miera stāvoklī, tādējādi arī cukura līmenis asinīs pazeminās. Fiziskās slodzes ietekmē uzlabojas arī insulīna iedarbība, cukurs vieglāk iekļūst muskuļu šūnās un tur sadeg.

Jāpatur vērā, ka fiziskā aktivitāte ir ne tikai sporta nodarbības, bet arī dzīvokļa uzkopšana, dārza darbi un tml.

Regulāras fiziskās nodarbības ir viena no veselīga dzīvesveida pamatsastāvdaļām, un jo sevišķi svarīgas tās ir diabēta slimniekam.

Piektdiena, 17. decembris	LATVIJAS TV I			
	6.45 Rīts.	20.15 Gulbenes ASK «Buki».	15.15 Zvaigžņu stunda.	11.15 Vēlēšanas '99.
	8.30 Saulrieta liedags. 58. sērija.	20.30 Vakara pasaciņa.	16.00 Multfilma.	11.50 Jaunā Jekaterīna. M. f.
	9.15 «Dzīvīte» piedāvā...	21.00 Panorāma.	16.30 Latvijas mūzikas stunda.	3. sērija.
	9.45 4. studija.	21.00 Ciemos pie Tofika.	16.55 LNT ziņas.	13.00 Veselība.
	16.15 Saulrieta liedags. 29. sērija.	21.15 Lielā balva.	17.00 Milēdija. 59., 60. sērija.	13.30 Kopā!
	17.00 «Dzīvīte» piedāvā...	21.40 Tas esi tu pats.	18.30 Mājas, kur atgriezties.	14.00 Ziņas.
	17.30 Multfilma.	21.45 Varas viedoklis.	111. sērija.	14.20 Ātrās «Pīles». M. f.
	18.00 Ziņas.	22.15 Ziņas.	18.55 LNT ziņas.	16.00 Maigā inde. Seriāls.
	18.10 Dvēsele ikdienā.	22.30 F-1 sacensības	19.00 Dzīve Notslendingā.	17.00 Ziņas.
18.40 Zootrops.	ūdensmotosportā.	265. sērija.	17.30 Šeit un tagad.	
19.10 Globuss.	23.00 Tvaiks.	19.50 Ražots Latvijā. Dzirkstošie	18.00 Ārkārtējs izsaukums.	
19.40 Hamleonu rotaļas.	10. sērija.	dzērieni.	18.40 Brīnumu lauks.	
1206., 1207. sērija.		20.00 LNT ziņas.	19.45 Labu nakti, mazuļi!	
20.25 Latvijas TV dāvanu maiss.		21.00 Laika deglis. M. f.	20.00 Laiks.	
20.30 Panorāma.		22.35 LNT ziņas.	21.00 Vēlēšanas '99.	
21.11 Mūsu cilvēks.	6.30 Ticīgo uzvaras balss.	22.45 Tvīnpika. 15. sērija.	21.10 Ķīniešu policists. Seriāls.	
21.25 «Unibankas» lietišķās ziņas.	7.00 LNT brokastis.	23.45 Ēdene. 16. sērija.	22.10 Viss priekšā.	
21.30 Slepēnās lietas. 113. sērija.	9.15 Milēdija. 57., 58. sērija.	0.15 TV veikals.	23.05 Starptautiskais hokeja turnīrs	
22.30 Vakara intervija.	10.45 Mājas, kur atgriezties.	KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV	«Baltijas kauss». Zviedrija	
23.00 Ziņas.	11.10 Mājas akadēmija.	5.00 Labrīt!	— Kanāda. Pārtraukumā	
23.10 Nākotnes parks.	11.40 Ražots Latvijā. Dekoratīvie	6.40 Vēlēšanas '99.	— 23.47 Ziņas.	
23.25 Kaislības. M. f.	tekstilizstrādājumi.	7.00 Labrīt!	KRIEVIJAS TV	
LATVIJAS TV II		7.45 Vēlēšanas '99.	5.30 Labrīt!	
17.10 Reflets.	12.05 Eņģeļa pieskāriens.	8.00 Ziņas.	6.00 Vēstis.	
17.30 Objektīvs.	41. sērija.	8.15 Maigā inde. Seriāls.	6.25 Labrīt!	
18.00 Ikdiena.	13.00 Drošības garantants. M. f.	9.15 Kalambūrs.	7.00 Vēstis.	
18.20 LBL meistarsacīkstes.	1. sērija.	9.40 Process.	7.20 Dežūmodaļa.	
«LainERS» —	14.00 Viļņa Rulļa sarunas.	10.20 Zelta Rozes ala. Seriāls.	7.35 Tūkstoš un viena diena.	
	14.45 JAM.	11.00 Ziņas.	7.45 Labrīt!	

Sestdiena, 18. decembris	LATVIJAS TV I			
	8.30 Mini mani!	19.00 Dzīvoklis. 105. sērija.	3. sērija.	21.55 Četras istabas. M. f.
	9.00 Kļavu pilsētas stāstiņi.	19.30 Videospēles ar	22.15 Ziņas.	23.50 Divdomīgas situācijas. M. f.
	37. sērija.	pārgērbsanos «Ogists	22.30 100% sporta apskats.	1., 2. sērija.
	9.25 «Karūnas» klase.	brīnās». 5. spēle.	23.00 Slepēnās lietas. 113. sērija.	0.50 TV veikals.
	9.30 Nošu spēles.	19.45 Latvijas Zilie kalnie.	LNT	KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV
	10.00 Dzīvesvieta.	20.00 Jaunā Lesija. 16. sērija.	7.30 TV veikals.	7.00 Ziņas.
	11.00 Beverlilhilsa. 213. sērija.	20.25 Latvijas TV dāvanu maiss.	8.00 Multfilma.	7.10 Vārds mācītājam.
	11.50 Oranža wanna.	20.30 Panorāma.	8.30 Nakts cilvēks. 33. sērija.	7.25 Mājas bibliotēka.
	12.20 Lielā balva.	21.05 Gluži kā mēs.	9.30 Multfilma.	7.40 Visi Kusto komandas
12.50 Kā bankā.	21.20 «Latloto» izloze.	10.00 Labākais draugs Fēlikss.	ceļojumi. Seriāls.	
13.05 Riska cena.	21.25 Lielie Vecie Greizie Ratiņi.	M. f. 1. sērija.	8.30 Spēlējiet, harmonikas!	
13.20 Meksika kopā ar Andre's	22.45 Defilē.	11.00 Soli pa solim. 43. sērija.	9.00 Ziņas.	
Leton. Videofilma.	23.15 TV motors.	11.30 Egļa Zariņa mikslis.	9.10 Padomi kulinārijā.	
14.10 LKF Spidolas balvu	23.30 Neprātības. M. f.	12.00 Dziesmiņa lietū. M. f.	9.30 Alfs. Seriāls.	
pasniegšanas ceremonija.	LATVIJAS TV II	14.00 Dzīvnieku dēkas.	9.55 Simts procenti.	
15.05 Galva. Pils. Sēta.	9.00 «Tele 1» piedāvā...	10., 11. sērija.	10.25 Rīta pasts.	
15.20 Teātris un dzīve.	9.30 Nāc līdz!	15.00 Atmiņu gūstā. 16. sērija.	11.00 Ziņas.	
15.45 Dvēsele ikdienā.	10.00 Lielie kari un kaujas.	16.35 Robinsonu ģimene.	11.15 Krievu brāļi. M. f.	
16.15 Projekts «Rīgai — 800»	11.00 Vertikāle.	15. sērija.	12.40 Smieklu panorāma.	
piedāvā...	11.30 Dzintara zvaigzne.	17.00 Nakts cilvēks 41. sērija.	13.15 Starptautiskais hokeja turnīrs	
16.40 Iepazīstieties — Latvija	12.00 Gillette.	17.50 Savādi gan.	«Baltijas kauss». Krievija —	
«EXPO 2000».	12.30 TV motors.	18.15 Savanna. 29. sērija.	Somija. Pārtraukumā —	
17.00 Žurnāla «National	17.15 Jūras vējš.	19.05 Ātrā palīdzība — ER.	14.12 Ziņas.	
Geographic» kinopielikums.	17.45 Vega. M. f. 1. sērija.	76. sērija.	16.00 Multfilma.	
18.10 Vides filmu studija piedāvā...	19.15 Daudz laimes!	20.00 LNT ziņas.	16.20 Lai atcerētos...	
18.40 Tas esi tu pats.	20.15 Kaķiņa zābaki.	20.30 Sirdsmijotā Monika.	17.00 Ziņas.	
18.45 Aizkadri.	21.00 Panorāma.	7. sērija.	17.10 Viegļu garu!	
	21.00 Leģenda par Tilu. M. f.	21.00 Alija Makbīla. 15. sērija.	17.40 Uzmini nu!	

Svētdiena, 19. decembris	LATVIJAS TV I			
	8.30 Mājoklis.	20.25 Latvijas TV dāvanu maiss.	21.10 8. stāvs.	20.00 Nedēļa.
	9.00 Multfilma.	20.30 Panorāma.	21.40 Šokējošais šovs.	20.30 Savādi gan.
	9.30 Erudīts.	21.15 Komisārs Reksis.	22.20 Eiropas futbola spēļu	21.00 Tēva jūtas. M. f.
	10.00 Žaklīnas zvaigžņu tops.	65. sērija.	apskats.	22.45 Nikita. 55. sērija.
	10.30 Tas esi tu pats.	22.10 «TV teātris» piedāvā...	LNT	23.45 Kopsavilkums.
	10.35 Labākie draugi.	22.15 Mēs — trīsstūri.	7.30 TV veikals.	0.45 TV veikals.
	11.05 Latvijas meistarsacīkstes	22.45 Kriminālais ekspresis.	8.00 Multfilma.	KRIEVIJAS SABIEDRISKĀ TV
	sporta dejās.	23.00 Žaklīnas zvaigžņu tops.	9.00 Leģenda par pazudušo	6.55 Ziņas.
	11.55 Jauns un varens.	LATVIJAS TV II	pilsētu 2. 13. sērija.	7.10 Kalpoju Krievijai!
12.25 Zebra.	9.00 Lielā pielaikšana.	9.30 Multfilma.	7.40 Multfilma.	
12.45 Zootrops.	9.30 Anniņas virtuve.	10.00 Labākais draugs Fēlikss.	8.10 Rīta zvaigzne.	
13.15 Agata Kristi un Puario.	10.00 Tas esi tu pats.	M. f. 2. sērija.	9.00 Ziņas.	
53. sērija.	10.05 Žurnāla «National	11.00 Soli pa solim. 44. sērija.	9.15 Dmitrija Krilova piezīmes.	
14.10 Uz veselību!	Geographic» kinopielikums.	11.30 Rīgas balzams dvēselei.	9.35 Kamer visi ir mājās.	
14.40 Tādi esam.	11.00 Dievkalpojums. Nobeigumā	12.00 Privīlīgā mila. M. f.	10.10 Kalambūrs.	
15.10 Aizkadri.	— Kristīgais komentārs.	14.10 Domkrats.	10.35 Veselība.	
15.25 No pusvārda.	12.10 Kontakts.	14.30 Gadsimta cilvēki. Dok. f.	11.00 Ziņas.	
15.55 Vides filmu studija piedāvā...	12.40 «Lauku Avīzes» novadu	14. sērija.	11.15 Likums paliek likums. M. f.	
16.20 Jāzeps Vītola	kausa izcīņa basketbolā.	15.25 Renegāts. 45. Sērija.	13.15 Starptautiskais hokeja turnīrs	
2. starptautiskā vokālistu	16.35 Lolitas receptes.	16.15 Eņģeļa pieskāriens.	«Baltijas kauss». Krievija —	
konkursa laureātu koncerts.	16.55 Vai tu zini?	44. sērija.	Cehija. Pārtraukumā - Ziņas.	
17.00 Vēstures veidotāji.	17.25 Latvijas zaļais zelts.	17.00 Pensakola. 15. sērija.	16.05 Multfilmas.	
18.00 Ziņas.	17.55 Multfilmas.	17.50 Sirdsmijotā Monika.	17.00 Ziņas.	
18.10 Kultūras stunda.	19.00 Nezināmā.	6. sērija.	17.30 Saules nogurdinātie. M. f.	
19.00 Dzīvoklis.	19.30 Pirmais vilnis.	18.15 Daktēre Kvina.	20.00 Vēlēšanu laiks.	
19.30 Province.	15. sērija.	113. sērija.	24.00 Privāthronika. Monologs.	
20.00 Mini mani!	20.15 Kaķiņa zābaki.	19.05 Teksasas reindžers.	KRIEVIJAS TV	
	20.30 Panorāma.	126. sērija.	7.00 Kalpoju tēvijai!	

Kāds ir Latvijas medus?

Bites medu vāc no agra pavasara līdz vēlam rudenim. Tad tiek ievākts nektārs no visiem ziedošajiem augiem, kļāvām, liepām, viršiem. Bites sliktu medu netaisa — vai nu medus ir, vai tā nav. Ja bites strādā vienas pašas, vienmēr ir salds un gards, visiem parametriem atbilstošs medus. Tas var būt gan tumšāks un gaišāks, gan biežāks vai šķidrāks. Produktu, ko iegūst, bitēm pārstrādājot cukura sīrupu vai augļu sulas, nevar uzskatīt par medu, jo tajā nav to vērtīgo vielu, kas sastopamas dabīgā medū.

Medum ir precīza definīcija — tas ir salds produkts, ko iegūst, bitēm pārstrādājot savāktu ziedu nektāru, lapu izsvīdumu un insektsūcēju kukaiņu izdalījumus. Citas bāzes medus ražošanai nav.

Lai atšķirtu īstu mantu no viltojuma, vajag izraudzīties fasētu medu, kam uz iesaiņojuma etiķetes ir norādīts ražotājs. Kvalitātes ziņā nav lielas atšķirības starp gaišu un tumšu, šķidru un biezu medu. Galvenā me-

Fakti un skaitļi

- ▶ 1998. gadā Latvijā bija aptuveni 43 tūkstoši bišu saimju. Tika saražotas 286,3 tonnas medus, bet no citām valstīm ievestas 222 tonnas medus.
- ▶ Šovasar dažviet viens strops ienesis 30 līdz 40 kilogramus medus. No biškopības produkcijas uz Rietumu tirgiem Latvija eksportē tikai propolisu.
- ▶ Apmēram 1000 cilvēku Latvijā gūst papildus peļņu no medus produkcijas ražošanas.
- ▶ 150 biškopju nodarbojas tikai ar dravinieciņu.
- ▶ Par īstu profesionāli pasaulē mēdz uzskatīt biškopji, kurš ražo aptuveni 100 tonnu medus gadā.

dus dabiskuma pazīme ir tā kristalizēšanās spēja. Vairums mūsu valstī pārdotā medus ir spējīgs kristalizēties. Pērkot medu, vajag izvēlēties tieši kristalizētu. Tā ir dabīga medus attīstības forma, kas veidojas glabāšanas procesā. Ja medus ir šķidrums jebkurā gada mēnesī, tad tas ir ticis pakļauts termiskai apstrādei. Jebkura termiska apstrāde bioloģiskam produktam (arī medum) nav vēlama.

Medu vajag glabāt apmēram +10 grādu

temperatūrā, kurā visi biokīmiskie procesi ir palēnināti un vienlaikus produktā vēl nesākas pastiprināta kristalizācija no piesātinātā cukura šķīduma. Kā zināms, medus ir piesātināts cukura šķīdums, un, tiklīdz temperatūra kritīs, rodas nogulsnes. Visbiežāk medu uzglabā istabas temperatūrā. Gada vai divu gadu laikā medum nekas nenotiek, ja vien tas nav bijis pakļauts augstai sil-dīšanas temperatūrai.

Kādreiz ieteica medus kvalitāti pārbaudīt

ar ķīmiskā zīmūļa palīdzību. Ar to var tikai konstatēt, vai medū nav pārāk daudz ūdens. Ķīmiskais zīmūlis reaģē uz palielinātu ūdens daudzumu, bet to var pārbaudīt arī šādi — paņemiet medu karotē un griežiet pa apli. Ja tas netek ārā, tad viss kārtībā. Ja tek ārā no karotes, tad ūdens medū ir par daudz.

Medus kvalitāti var pārbaudīt Vides veselības centrā un veterinārās bakterioloģijas laboratorijās. Latvijas produkcija ir kvalitatīva, tā ir ekoloģiski tīra. Latvijas medus ir arī augstvērtīgāks par produkciju, kas ieviesta no citām valstīm. No citurienes tiek importēti galvenokārt monokultūru medus, t.i., griķu, rapša, akāciju medus, taču Latvijā tiek ražots poliflorais, t.i., daudz ziedaugu nektāru jaukuma medus. Medu ar tik bagātiem komponentiem nevar saražot nekur citur. Mūsu medus šajā ziņā ir visvērtīgākais.

(Pēc Latvijas preses materiāliem)

Šodien vārdadienu svin — Johanna, Hanna, Jana.
16. decembrī — Alvīne.
17. decembrī — Hilda, Teiksmā.

Testāžu vadītāji, uzņēmēji, pašvaldību vadītāji!
 Tiem Ziemassvētku apsvēkumiem, kas redakcijā tiks iesniegti līdz 18. decembrim, piedāvājam **30% atlaidi!**
Dariet gaišus Ziemassvētkus, dāviniet prieku līdzieļoņiem!

Interesanti

Ar naudu vien nepietiek

Viens no jaunākajiem socioloģiskajiem pētījumiem liecina, ka sievietes vairs nemeklē tādus vīriešus, kuri spētu viņas atbalstīt finansiāli.

Zinātnieki apgalvo, ka tagad pieprasītākās īpašības vīrietim ir augstākā izglītība un zināšanas par kontracepciju. Augstāk par tradicionālajām vīrieša vērtībām — naudu un sociālo statusu — sievietes tagad vērtē maigumu un emocionālo briedumu.

Pētījumā, ko ASV Ilinoisas štatā veicis Noksas universitātes zinātnieks Tims Kasers, aptaujāts 10000 sievietes no 33 valstīm, tajā skaitā arī no Lielbritānijas, Kanādas, Austrālijas, Francijas, Japānas un Brazīlijas.

Gaisma maziem bērniem bojā redzi

Vecāki, kuri atstāj gaismu savu bērnu guļamistabās, var veicināt savu lolojumu redzes defektu attīstību.

Neliela gaisma guļamistabā var pasargāt bērnu no bailēm un murgiem, taču zinātnieki uzskata, ka tas var radīt tuvredzības attīstību un potenciālu aklumu.

Pensilvānijas universitātes Medicīnas centra zinātnieki ir atklājuši, ka bērnam pirmie divi dzīves gadi ir ārkārtīgi svarīgi redzes attīstībai un tumsas trūkums nakts laikā tikai palielina acs un redzes bojājuma, kā arī glaukomas attīstības vēlākos gados risku.

Divu līdz 16 gadu vecu bērnu un pusaudžu redzes pārbaudes pierādīja, ka procenti bērnu, kas līdz divu gadu vecumam bija gulējuši gaismā, ir tuvredzīgi.

(BHV)

Šonedēļ
Jersikas pagastā
 * 80 gadi Jūlijai Melderei 9. decembrī.
Preiļu pagastā
 * 65 gadi Helēnai Šoldrei 15. decembrī.
Riebiņu pagastā
 * 70 gadi Aleksandram Jekimovam 18. decembrī, 75 gadi Vladimīram Aleksandrovam 13. decembrī.
Rušonas pagastā
 * 70 gadi Stefanam Skromānim 15. un Jekaterīnai Mosunovai 16. decembrī.
Rožkalnu pagastā
 * 85 gadi Jāzepam Strodam 18. decembrī, 86 gadi Antoņinai Kivlenieci 18. decembrī.
Rudzātu pagastā
 * 60 gadi Antonam Švirksam 15. decembrī, 65 gadi Antoņinai Indānei 18. decembrī.
Silajāņu pagastā
 * 65 gadi Lukijai Volkovai 19. decembrī, 75 gadi Veronikai Ušpelei 15. decembrī.
Sīlukalna pagastā
 * 65 gadi Jadvīgai Salenieci 15. decembrī, 75 gadi Aloizam Veipam 16. decembrī.
Sutru pagastā
 * 60 gadi Broņislavam Vilcānam 19. decembrī.
Upmalas pagastā
 * 70 gadi Jāzepam Spūlim 20. decembrī, 80 gadi Marijai Kursitei 18. decembrī.
Vārkavas pagastā
 * 75 gadi Monikai Vaivodei 14. decembrī, 92 gadi Helēnai Grahoļskai 15. decembrī.

«Novadnieks» sirsnīgi sveic jubilārus!

«NOVADNIEKA» KALENDARS

Rajona padome
 * 16. decembrī pulksten 11.00 Daugavpils seminārs par informācijas lomu integrācijas procesā. Pulksten 15.00 Sventes pagastā Daugavas fonda valdes sēde.
 * 17. decembrī pulksten 10.00 seminārs rajona skolu direktoriem un grāmatvežiem.

Rajona skolas
 * 15. decembrī pulksten 11.00 Līvānu pilsētas ģimnāzijā, pulksten 13.00 Preiļu Valsts ģimnāzijā, pulksten 15.00 Aglonas vidusskolā grāmatas «21 no 21. gadu simteņa» prezentācija.

Rajona izglītības pārvalde
 * 15. decembrī Daugavpils Pedagoģiskajā universitātē direktoru seminārs.

Rajona bērnu un jauniešu centrs
 * No 20. līdz 23. decembrim Ziemassvētku dāvanu tirdziņš. Konkurss par interesantāko Ziemassvētku noformējumu pulciņu telpās.

Rajona sporta klubs «Cerība»
 * 16. decembrī Dienvidaustrumlatvijas basketbola līgas sacensības, Jēkabpils — Preiļi.
 * 17. decembrī Preiļu pilsētas čempionāts volejbolā «Cerībā».
 * 18., 19. decembrī galda tenisa sacensības «Cerību starti» Iecavā.

Kinoteātris «Ezerzeme»
 * 17. un 20. decembrī pulksten 18.00 un 20.00, 19. decembrī pulksten 16.00, 18.00 un 20.00 komēdija «Spītnieces savaldīšana».
 * 21., 22. un 23. decembrī pulksten 18.00 un 20.00 piedzīvojumu filma «Tomasa Krauna afera».

Informāciju sagatavoja L. Rancāne

UZMANĪBU! IZGRIEZ UN SAGLABĀ!

Cienijamie rajona iedzīvotāji, sakarā ar to, ka Preiļu rajona policijas pārvaldē ir uzstādīta jauna ciparu sistēma, tiek mainīta pieslēgumu sakaru sistēmas telefonu numerācija:

dežūrmodaļa	02
	1-5302800
	1-5302802
priekšnieks	1-5302801
sekretāre	1-5302812
priekšnieka vietnieks, kriminālpolicijas priekšnieks	1-5302803
priekšnieka vietnieks, izziņas dienesta priekšnieks	1-5302833
priekšnieka vietnieks, kārtības policijas priekšnieks	1-5302804
priekšnieka vietnieks, štāba priekšnieks	1-5302808
kadru grupa	1-5302810
galvenā grāmatvede	1-5302806
ekonomiskās policijas priekšnieks	1-5302815
kriminālpolicijas inspektori	1-5302816
	1-5302817
	1-5302818
nepilngadīgo lietu inspekcija	1-5302819
imigrācijas policija	1-5302821
adrešu izziņas	1-5302813
atļauju sistēmas grupa	1-5302823
Preiļu policijas iecirkņa priekšnieks	1-5302825
Preiļu iecirkņa inspektori	1-5302826
	1-5302827
ceļu policijas priekšnieks	1-5302829
ceļu policijas inspektori	1-5302830
	1-5302831
	1-5302832
izpildāmo tiesas spriedumu inspekcija	1-5302824

Maksa par sarunām paliek iepriekšējā kā par vietējām sarunām.
 Uzrādītā telefonu numuri sāks darboties no 1999. gada 20. decembra.
 Līvānu un Aglonas policijas iecirkņos telefonu numuri paliek iepriekšējie.
 Preiļu rajona policijas pārvalde

Ļev noteikti jāatnāk!
 A/s «Preiļu siers» mikrorajonā, Daugavpils ielā 66a, š. g. 17. decembrī plkst. 9.00 atklāsim **jaunu pašapkalpošanās veikalu.**
 Plašā izvēlē a/s «Preiļu siers» piena produkcija, pārtikas un citas preces tavai izvēlei.
Cenas — vilinošas! Priecīgus Ziemassvētkus!
 A/s «Preiļu siers»

Pērk zāgbaļķus.
 Ir transports. Samaksa tūlītēja.
 Mob. tel. 9466768; 21301 vakaros.

Plašā izvēlē jaunas un restaurētas autoriepas, t. sk. istas PIRELLI 175/75 R16C M+S, jūsu «GAZEL», IVECO u. c. auto (montāža, balansēšana — bez maksas).
 Īpašs piedāvājums — Michelin 315/80 R22,5.
 Akumulatori, autoeļļa un kosmētika no Anglijas.
 Firma «Auto Baltika»
 Daugavpils, Kauņas ielā 76.
 Tāl. 54 35186, mob. tel. 9250951.

Iepērkam liellopus, jaunlopus dzīvsvār.
Pārdodam maisus.
 Tāl. dispečeriem — 22454.

Iepērkam mājlopus gaļai.
 Tāl. 24147, 21956.

Iepērk treknu sivēnmāšu gaļu, bekonu.
 Mob. tel. 9293978, Ļubova Akmane.

Pārdod

Opel Ascona, 1988. g., 1.6, 1400 \$. Tāl. 9402
 jaunu metināmo aparātu R-001 «WELD». Tāl. 24670, 9656480;
 darba galdu slīpēšanai 3K-634, Ls 80. Tāl. 21114;
 pirmo stāvu 1,5 stāvu mājā un zemi Preiļu centrā. Tāl. Rīgā 7736219;
 1 un 2 istabu dzīvokļus. Tāl. 21935;
 aitas Daugavpils raj. Ilūkstē, Upes ielā 2/22, Dace Laugale;
 govī. Tāl. 22843.

Perk

DT-75 aizmugurējo uzkarī. Mob. tel. 9562170.

Maina

Opel Omega, 1987. g. pret dzīvokli vai pārdod. Tāl. 22918, 9294409.

Irē

1 vai 2 istabu dzīvokli. Tāl. 33747.

Plašā sortimentā piedāvā:
 * Ziemassvētku dāvanas,
 * bērnu rotaļlietas,
 * Ziemassvētku un eglīšu rotājumus,
 * dažādu trauku izstrādājumus
 * un daudz citu preču
 par Ziemassvētku cenām!
 Upmalas pag., veikals «Vanagi».
 Tāl. 38728.

Lielveikalā «Degas»
 Preiļos,
 universālveikala 2. stāvā,
 15. decembrī — jauns preču pievedums.